

ಕೆರಳ ಪಾಠಾವಳಿ

ಕನ್ನಡ

ಮೂಲ ಪಠ್ಯ

ತರಗತಿ

KERALA READER
KANNADA
BASIC TEXT

ಕೆರಳ ಸರ್ಕಾರ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ತಯಾರಿಸಿದವರು

ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಮಿತಿ (SCERT) ಕೆರಳ

2011

ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ

ಜನಗಣ ಮನ ಅಧಿನಾಯಕ ಜಯಹೇ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ,
ಪಂಜಾಬ ಸಿಂಧು ಗುಜರಾತ ಮರಾಠಾ
ದ್ರಾವಿಡ ಉತ್ಕಲ ವಂಗ
ವಿಂಧ್ಯ ಹಿಮಾಚಲ ಯಮುನಾ ಗಂಗಾ,
ಉಚ್ಛಲ ಜಲಧಿತರಂಗ,
ತವಶುಭ ನಾಮೇ ಜಾಗೇ
ತವಶುಭ ಆಶಿಷ ಮಾಗೇ,
ಗಾಹೇ ತವ ಜಯ ಗಾಥಾ
ಜನಗಣ ಮಂಗಲದಾಯಕ ಜಯಹೇ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ.
ಜಯಹೇ, ಜಯಹೇ, ಜಯಹೇ,
ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಜಯಹೇ!

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಭಾರತವು ನನ್ನ ದೇಶ. ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಸಹೋದರ,
ಸಹೋದರಿಯರು.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಸಂಪನ್ಮ ಹಾಗೂ
ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಂಪರೆಗೆ ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಗುರುಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ
ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶ ಮತ್ತು ನನ್ನ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ನನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು
ಮುಡಿಪಾಗಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕ್ಷೇಮ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿಯಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಆನಂದವಿದೆ.

Prepared by :

State Council of Educational Research and Training (SCERT)

Poojappura, Thiruvananthapuram 695012, Kerala

Website : www.scert.kerala.gov.in

e-mail : scertkerala@asianetindia.com

Phone : 0471 - 2341883, Fax : 0471 - 2341869

First Edition : 2011

Typesetting : SCERT

Lay out : SCERT

Cover design : SCERT

Printed at : KBPS, Kakkannad, Kochi

© Department of Education, Government of Kerala

ಪ್ರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ,

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಳನೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಹತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆಯ ವಿಶೇಷವಾದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲೂ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಆಶಯ ವಿನಿಮಯದ ಹಲವು ಮಜಲುಗಳನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಹೊಸ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳ ಮತ್ತು ಹೊಳಹುಗಳತ್ತ ದಾರಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಪಾಠಪುಸ್ತಕವು ಆಳವೂ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಆದ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುವುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕ,

ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಎ. ಖಾದರ್

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಎಸ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ. ಕೇರಳ

TEXTBOOK DEVELOPMENT COMMITTEE

STD. X - KANNADA Basic Text

Chairman

Sri. Rama Bhat.C.H., HOD Kannada, Govt. College, Kasaragod

Advisor

Dr. Srikrishna Bhat.P, Professor (Rtd.), Govt. College, Kasaragod.

Participants

Balakrishna Hosangadi, Asst. Professor, GPM Govt. College, Manjeshwar.

Chandrasaha. P, HSST, GHSS Bekur

Radhakrishna. M, HSA, GVHSS Mulleria

Shashiraja. N, HSST, GHSS Uppala.

Vani. P.S, HSA, MSCHS Peradala, Neerchal

Vishalaksha Puthrakala. M, HSA, SGKHS Kudlu

Experts

Dr. Kamalaksha, Professor (Rtd.) Govt. College, Kasaragod

Dr. Mahalinga Bhat, Associated Professor, St. Aloysius Evening College, Manglore.

Padmanabha Poojari, Professor (Rtd), Govt. College, Kasaragod

Dr. Radhakrishna. N, Asst. Professor, Govt. College, Kasaragod

Dr. Subba Krishna, Reader & Research Officer, CIIL, Mysore.

Dr. Varadaraja Chandragiri, Principal, Govt. First Grade College, Bettampady.

Artists

Bala Madhurakanana, 'Madhurakanana', Bela.

Mohammed Faisal, GHSS Adoor.

Rajan Karayad, GHSS Athavand, Malappuram

Satish, Guruvayoor Devaswam EHS, Guruvayoor.

Academic Co-ordinator

Dr. Basheer.P, Research Officer, SCERT, Kerala

ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಮಿತಿ (SCERT) ಕೇರಳ

ವಿದ್ಯಾಭವನ, ಪೂಜಪ್ಪುರ, ತಿರುವನಂತಪುರ 695012

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ

1. ಮನೆ - ಮನ..... 7

- ಮನೆ 'ಮಾರು'
- ಮನೆಯೆಂದರೆ
- ಕೊಡಲಿ

2. ಕಲೆಯ ನೆಲೆ 25

- ನೋವ ನುಂಗಿ ನಲಿವ ನೀಡಿದ ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್
- ಭಾಗವತ
- ಜಕ್ಕಣ

3. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ - ಸಾಮರಸ್ಯ..... 43

- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವರ್ಧಂತಿ
- ತೀರ್ಪು
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ

ಭಾಗ 4(ಕ)

ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

51ಕ. ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು - ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳು ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪೌರನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. -

- (ಕ) ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು, ಅದರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.
- (ಖ) ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಉದಾತ್ತ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಸರಿಸುವುದು.
- (ಗ) ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯನ್ನು, ಏಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಖಂಡತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- (ಘ) ದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕರೆ ಬಂದಾಗ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು.
- (ಙ) ಧಾರ್ಮಿಕ, ಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಥವಾ ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿಂದ ಅತೀತವಾಗಿ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಭ್ರಾತೃತ್ವದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದುಂಟುಮಾಡುವ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವುದು.
- (ಚ) ನಮ್ಮ ಸಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾಪಾಡುವುದು.
- (ಛ) ಅರಣ್ಯಗಳು, ಸರೋವರಗಳು, ನದಿಗಳು ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸುವುದು.
- (ಜ) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ, ಮಾನವೀಯತೆ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು.
- (ಝ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೊತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದು.
- (ಞ) ರಾಷ್ಟ್ರವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿಯ ಔನ್ನತ್ಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಲು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು.
- (ಟ) ಆರು ಮತ್ತು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಡುವಣ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೋ, ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಲಕರಿಗೋ, ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹೆತ್ತವರೋ ರಕ್ಷಕರೋ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಿರುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.

1

ಮನೆ - ಮನ

ಮಧುರ ನೆನಪು

ವೀರನ ಗೌಡ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬರಲು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಹಳ್ಳಿ ನನಗೆ ಅಪ್ರೀತಿಯ ವಿಷಯವೇನೂ ಅಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವನು. ಹಳ್ಳಿಯ ಸೊಗಸು-ಸೊಬಗು ಎಂತಹವೆಂಬುದನ್ನು ಎಳೆಯತನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಂಡವನು. ಹಳ್ಳಿಗರ ಸೌಹಾರ್ದಮಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ, ಕಟ್ಟು-ನಿಟ್ಟುಗಳ ಕೃತ್ರಿಮತೆ ಇಲ್ಲದ ಸರಳ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ-ಇವುಗಳ ಸವಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವನು. ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಸುವಂತಿರುವ ಇಂದಿನ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಚಿಕ್ಕತನದ ಸಿಹಿ ನೆನಪುಗಳು ಸುಖ ಸ್ವಪ್ನಗಳಂತೆ ಆಗಾಗ ಮನದ ಪಟಲದ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿ ಮೂಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಆಗಾಗ ಎನಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹೋರಾಟ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿರುವುದು.

ವೀರನ ಗೌಡನ ಒಲವಿನ ಔತಣವನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಆಗಿನ ಗೆಳೆಯನ ನೊಂದ ಹೃದಯದ ಅನುಭಾವ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಅಳುಕಿಸಿತ್ತು. ಈ ಸಲ ಬಂದೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ಗೌಡ ಹಟವನ್ನೆ ಹಿಡಿದ. ಗೆಳೆಯನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಯಿಸಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಆರು ದಿನಗಳ ರಜೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ವೀರನ ಗೌಡನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟೆ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಗೌಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅತಿಥಿ. ಮನೆಗೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಬೆರಗುಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ಗೌಡರ ಮಗನ ಗೆಳೆಯನೆಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಸಹಜವಾದ ಆದರ, ಪ್ರೀತಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವೀರನ ಗೌಡನ ತಂದೆ ಹಿರಿಯ ಗೌಡರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಲಿತವರಲ್ಲವಾದರೂ ಹುಟ್ಟಿಬೆಳೆದ ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದ ಪರಂಪರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು-ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಿತು. ನಾನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಎಷ್ಟು ತಿಂದರೂ ಕಡಿಮೆ; ಎಷ್ಟು ಉಂಡರೂ ಕಡಿಮೆ. ನನಗೆ ಯಾವುದರ ಕೊರತೆ ಎನಿಸಿತೋ ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಅವರು ನಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವೀರನ ಗೌಡನಿಗೆ ಅವರಿಂದ ತಂದೆಯ ಪ್ರೀತಿಯೊಂದೇ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಅಂತಹ ಪ್ರೀತಿಯೊಂದಿಗೆ ಆತಿಥ್ಯದ ಮಾನ-ಸನ್ಮಾನಗಳೂ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ತವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ವೀರನ ಗೌಡನ ತಂಗಿ ಸಿಂಗಾರಮ್ಮ, ತಂಗಿಯಿಲ್ಲದಿರುವ ನನ್ನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟಳು. ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೋದಿ, ನಾಟಕ, ಚಲಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರೀತಿಯೆಂದರೆ ಶೃಂಗಾರ ಸಂಬಂಧವಾದುದೇ ಎಂದು ನಂಬಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಸಿಂಗಾರಮ್ಮನ ತಂಗಿತನದ ಪ್ರೀತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿಸಿತು. ವೀರನ ಗೌಡನ ಹೆಂಡತಿ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ಮೆಲುನಗೆಯ ಮೌನ ಸತ್ಕಾರವಂತೂ ನನ್ನನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಜಾತಿ ಬೇರೆ; ವೀರನ ಗೌಡನ ಜಾತಿ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಸ್ನೇಹ-ಪ್ರೀತಿಗಳ ಪ್ರವಾಹ ನನ್ನ ಜಾತಿಯ ನೆನಪನ್ನೇ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡುಹೋಗಿದ್ದಿತು.

— ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ

- ಲೇಖಕರಿಗೆ ವೀರನ ಗೌಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿದಂತಹ ಆದರೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯ? ಚರ್ಚಿಸಿ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

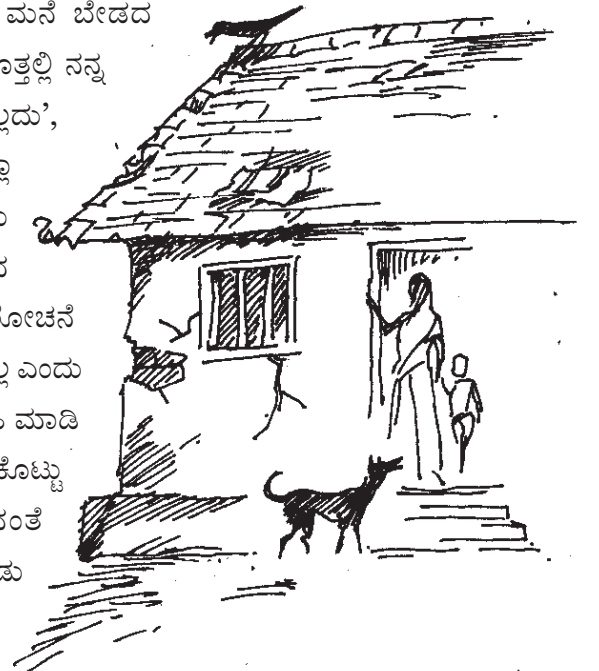

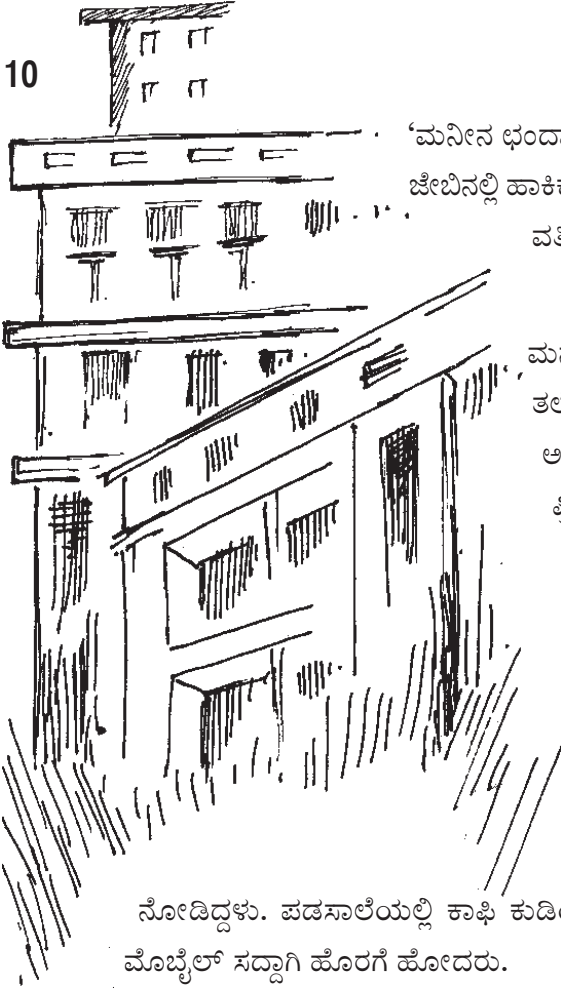
ಮನೆ 'ಮಾರು'

ನಮ್ಮ ಮನೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸುಂದರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಜ್ಜ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆಯನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಆರು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಎಲ್ಲಾ ತುಣುಕುಗಳು ಅಂದಗಟ್ಟಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳಕೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಒಂದು ಕಿಟಕಿಯನ್ನು ಯಾರೋ ನೆರೆಯವರು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಗವಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಬೆಳಕು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ರಣಬಿಸಿಲ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಯಾರಾದರೂ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಬಂದರೆ ಕಣ್ಣು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೋತಿಗಳು ಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿದರೂ ಸಾಕು, ಮಣ್ಣು ಉದುರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೂ ಮಳೆ, ಒಳಗೂ ಮಳೆ. ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ದೇವರ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಹತ್ತಿರವೇ ಬಚ್ಚಲಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೋಣೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಲಿಗಳು ರಾತ್ರಿ ಸರಿಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಚೀಳುಗಳು ಹಾಸಿಗೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಹರಿದಾಡಿ ಎಲ್ಲೋ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದು ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿಗಣೆಗಳು ಗುಂಪು ಸೇರಿರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅಪ್ಪಗೆ ಈ ಮನೆಯೆಂದರೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಮಾನ. ಸ್ವಂತ ಮನೆಯಿದೆಯೆಂದು ಅಭಿಮಾನ. ಆತ ಬದುಕಿರುವ ತನಕ ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಮಾರುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಯಾವುದೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಮನೆ ಮಾರೋಣ' ಎಂದಿದ್ದೇ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು 'ಮನೆ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಮರ್ಯಾದೇನೂ ಇಲ್ಲಾನೋ, ದಿವಾಳಿ ಎದ್ದೋರಷ್ಟೇ ಮನೆ ಮಾರೋದು' ಎಂದು ಕೂಗಾಡಿದ್ದ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಜೊತೆ ನೆಲೆಸಿದರೂ ಆ ಮನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆತನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಗೆಳೆಯರ ಮನೆಯ ಗೃಹಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ಅವರ ಮುಂದೆ 'ನಮ್ಮದೂ ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಅದೆ, ನಮ್ಮೂರಾಗೆ' ಅಂತ ತುಂಬಾ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೊಸಮನೆಯ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಸಿದ ಹಾಲುಗಲ್ಲುಗಳ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಗೂ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಮನೆ ಸರಿತೂಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಲ್ಲ ನಾನು ಸಣ್ಣಗೆ ಬೆವರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಪ್ಪಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಮುಜುಗರವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಪ್ಪ ಸತ್ತ ಎರಡೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಮನೆ ಬೇಡದ ಲಗೇಜಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆಗಿರುವ ಜನರು ಹೊತ್ತಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೊಬೈಲಿಗೆ ಫೋನಾಯಿಸಿ 'ಬಚ್ಚಲು ಮೋರಿ ನೀರು ಹೋಗವಲ್ಲದು', 'ಪಾಯಿಖಾನೆ ಕುಣಿ ತುಂಬೈದೆ' ಅಂತ ದೂರು ಮಾಡಿದರೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ. ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳು ಸಾಲದ ಕಂತನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಊರ ಮನೆಯನ್ನು ಮಾರಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿ ಮನೆಯ ದೇಖರೇಖೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ನೆಪ ಕೊಡುತ್ತಾ ಮನೆ ಮಾರಿಬಿಟ್ಟೆ. ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರುವಾಗ ಯಾಕೋ ದುಃಖವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹಿದ ಮುದಿ ಹಸುವನ್ನು ಕಸಾಯಿಖಾನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಸಂಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು

‘ಮನೀನ ಛಂದಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ’ ಎಂದು ಗದ್ದದಿತನಾಗಿದ್ದೆ. ಭಾರದ ಡಿ.ಡಿಯನ್ನು ಜೀಬಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೆಜಿಸ್ಟಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿದ್ದೆ. ‘ಹೌ ಸಿಲ್ಲಿ, ತುಂಬಾ ಭಾವುಕನಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ’ ಎಂದು ಪೇಚಾಟವಾಗಿತ್ತು.

ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಖರೀದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸುವ ತಲೆನೋವಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಲೋಚನೆ. ಅಪ್ಪ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದ. ‘ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತೋ?’ ಎಂಬುದು ಅವನ ವಾದ. ನಾನು ಮಾತ್ರ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ‘ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್’ ಆಗಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಹತ್ತಾರು ಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಮನೆ ಒಂಚೂರು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಇಡೀ ಮನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದ. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಒಳಹೊಕ್ಕಾಗ ಒಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತು ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಪತ್ನಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ಆದ್ರೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ನೋಡಿದ್ದಳು. ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದಾಗ, ಯಜಮಾನರ ಮೊಬೈಲ್ ಸದ್ದಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೋದರು.

ಆ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾದವರಂತೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಹೊರಬಂದಿದ್ದೇ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಕೈ ಮುಗಿದು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಕಣ್ಣುಲಿಗಳು ತುಂಬಿದ್ದವು. “ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮನಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ, ನಮಗೆ ಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾರಿ ಹಣ ಹೊಂದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೇನಿ. ನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ಒಂಚೂರು ಬಂಗಾರ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲದ ಬೆರಳು, ಕೊರಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಫೋನ್ ಮುಗಿಸಿ ಒಳಗೆ ಬಂದ ಯಜಮಾನ ಅಲ್ಲಿಯ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಕೆಂಡಾಮಂಡಲವಾಗಿಬಿಟ್ಟ. “ನೀನು ಒಳಗೋಗು ಒಳಗೋಗು” ಎಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ದಬ್ಬಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಆಕೆ “ನಾನು ಮನಿ ಮಾರೋಕೆ ಬಿಡಲ್ಲ” ಅಂತ ವಿರೋಧಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ನನಗೆ ಕೈಕಾಲಲ್ಲಿ ನಡುಕ ಬಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟೆ. ಓಣಿಯ ತಿರುವಿನ ತನಕ ಬಿರುಸಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಗುಹೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬಂದಂತೆ ಓಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಯಜಮಾನ ಏನುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಬಳಿ ಓಡಿ ಬಂದು “ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ ಸಾರ್, ಹೆಣ್ಣು ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ಹೇಳಿ? ಮೈ ತುಂಬಾ ಸಾಲ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಸಾರ್. ತೀರಿಸೋಕೆ ಆಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸಾಲದ ಹಣ ನೆನಸಿಕೊಂಡ್ರೆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಕೂಡ ಬರವಲ್ಲದು” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿದರು. ನಾನು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ ಬೇಡವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ಮೋರ್ ತನ್ನ ಹಳೆ ಮನೆಯನ್ನು ಮಾರಿ ಹೊಸ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪಾರ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವಳ ಹಳೆಯ ಮನೆಗೂ ನಾನೊಮ್ಮೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸೊಗಸಾದ ಮನೆಯಾಗಿ ಕಂಡಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮದುವೆಯಾದಾಗ ಕೊಂಡಿದ್ದೆಂದು ಬ್ಲಾಕ್‌ಮೋರ್ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿ “ಅದನ್ನು ಯಾಕೆ

ಮಾರಿದೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. “ಓ ಡಿಯರ್, ಅದು ತುಂಬಾ ಹಳೆಯದಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳು ಬಣ್ಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಬಾಗಿಲುಗಳೂ ಆಗಲೇ ಸದ್ದು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಅಂತಹ ಹಳೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನವಂತ ಇರೋದು ಹೇಳು? ಈ ಮನೆ ನೋಡು, ಸೊಗಸಾಗಿದೆಯಲ್ಲವಾ? ಗೆಳೆಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲವಾ, ನೀನೇ ಹೇಳು” ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಳು. ಯಾಕೋ ಅಪ್ಪ ನೆನಪಾಗಿ, ಆತ ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಮನೆ ಮಾರಲು ಒಪ್ಪದೇ ಇದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕವಳು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ ಮಾತ್ರ ನನ್ನನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳಿಸಿತ್ತು.

“ನಿಮ್ಮದು ಬಡ ದೇಶ. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟ ನಮ್ಮ ದೇಶದಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮ ಮೂಡುತ್ತೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸತನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಹಳೆಯದನ್ನು ಮಿತಿಮೀರಿ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಕೆಟ್ಟ ಚಟವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಸರಿ ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಠಮಾರಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ” ಎಂದಳು. ನನಗೆ ಅವಳ ಉತ್ತರ ಸಿಟ್ಟು ತರಿಸಿತ್ತು. ಅವಳು ನನ್ನ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಕೇವಲವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಒಳಗೇ ಸಂಕಟವಾಗಿತ್ತು. “ನಿಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಹಾಗೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಶ್ರೀಮಂತರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ” ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಬಡಬಡಿಸಿದ್ದೆ. ಅವಳು ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ನಕ್ಕಿದ್ದಳು. “ನನ್ನ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಪೋಲಂಡಿನವರು. ಅವರೂ ಹೀಗೇ ಹಳೆಮನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಭಾವುಕರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಹೇಳುವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಕೊನೆಗೂ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಭಾವಗಳು ದೇಶದ ಎಕಾನಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ನಿನಗೆ ಮುಂದೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು.

ಅವಳ ಮಾತು ಕಹಿಸತ್ಯವೆಂದು ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಬೆಲೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತದು. ಎಲ್ಲಾ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಬಳಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ. ಸಾಲದಾದರೆ ಸಾಲ ಕೊಡಲು ಒಂಟಿಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು. ವಾರಾಂತ್ಯ ಬಂದರೆ ಸಾಕು, ಹೊಸ ಮನೆ ಹುಡುಕುವುದು ಅವರ ಕಾಲಹರಣದ ಕೆಲಸವಾಯಿತು. ಆಫೀಸ್ ಬದಲಾದರೆ ಸಾಕು, ಮನೆಯೂ ಬದಲು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಕೊಂಡರು. ಪಕ್ಕದ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿನವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆಂದು ‘ನೋ ನೈಬರ್ಸ್’ ಅಂತ ಡಂಗುರ ಸಾರಿದ ಬಿಲ್ಡಿರಿನ ಬಳಿ ದಬಾದುಬಿ ಓಡಿ ಹೊಸ ಮನೆ ಕೊಂಡರು. ಈಗ ಎಲ್ಲರೂ ಉದ್ಯೋಗ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಸಾಲ ತೀರಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆ ಜೆಫರಿ ಎನ್ನುವವನೊಬ್ಬ ನಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿಯಿಂದ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದ. ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹಣ ಹಾಕಿದ್ದ. ನಾನೇ ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನಲ್ಲದೆ ಅವನೊಡನೆ ದಿನನಿತ್ಯ ಟೆಲಿಫಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅತ್ಯಂತ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಪಂಚದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಾರಾಟದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಜೆಫರಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಮನೆಗಳ ಫೋಟೋ, ವಿಡಿಯೋ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಳ ಸಮೇತ ಆ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು, ವಿಡಿಯೋ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರು ಮನೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೊಂಡವರು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿದ್ದವನು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅಮೆರಿಕದ ಪ್ರಜೆಯೊಬ್ಬ ಸೈಪ್ರಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನೆಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಹಣ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಎಲ್ಲವೂ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಮೂಲಕವೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮನೆಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಲ್ಲಾ ಜೆಫರಿಯ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ

ಹಣವೂ ಮನೆಯೊಡೆಯನಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಮನೆಯೊಡೆಯ ಮನೆ ಮಾರಲು ಸಿದ್ಧವಾದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ಮನೆ ವೆಬ್‌ಸೈಟೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಭೂಗೋಳದ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಬೂಮ್ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನದಂಡವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದೂ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಬಂತು. ಚೆಫರಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಅಸಮಾಧಾನ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ತನ್ನ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗೆ ಸೆಳೆಯುವ ಆಸೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದಿಟ್ಟ. ಇಡೀ ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರ ಬಳಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಣವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರಾಗಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಬಳಿ ಇರುವ ಹಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಾವೇನಾದರೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಕುದುರಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಯ ತುಂಡನ್ನು ಮಾರುವಂತೆ ಆ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ನನಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ. ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಹತ್ತು ತುಂಡುಮಾಡಿದರೆ, ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಹತ್ತು ಜನರು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದು ಅವನ ವಿಚಾರ.

ಮೊದಲಿಗೆ ನಾನು ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಯೋಜನೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗೇ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ತುಂಡು ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅದ್ಯಾಕೋ ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ವಿಚಿತ್ರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಚೆಫರಿ ನನ್ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಾನೆಯೇ? ಹಣ ಕೊಟ್ಟವನು ಅವನು; ನಾನೇನಿದ್ದರೂ ಐ.ಟಿ. ಕೂಲಿ. ತೆಪ್ಪಗೆ ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದಂತೆ ಜನರು ತುಂಡು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹತ್ತುಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅದರ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಚೆಫರಿ ಲೀಲಾ ಪ್ಯಾಲೇಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭರ್ಜರಿ ಔತಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ಯಾಕೋ ನನಗೆ ಸಿಹಿ ತಿನ್ನುವಾಗಲೂ ಕಹಿಯೆನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಇಡೀ ಮನೆಯನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮಿಥ್ಯಾಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಡೆಯುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನಲ್ಲ ಎಂದು ಖೇದವಾಗಿತ್ತು.

— ವಸುಧೇಂದ್ರ

ವಸುಧೇಂದ್ರ

ವಸುಧೇಂದ್ರ ಅವರು ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಎಂ.ಇ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಜೆನಿಸಿಸ್ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ವೈಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಮ್ಮ ಅಂದ್ರೆ ನಂಗಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಕೋತಿಗಳು ಸಾರ್ ಕೋತಿಗಳು (ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನಗಳು), ಮನೀಷ್, ಯುಗಾದಿ, ಚೇಳು, ಹಂಪಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ (ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹಗಳು), ಮಿಥುನ (ತೆಲುಗು ಕಥೆಗಳ ಅನುವಾದ), ಹರಿಚಿತ್ತ ಸತ್ಯ (ಕಾದಂಬರಿ) ಇವರ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮಾಸ್ತಿ ಕಥಾಪುರಸ್ಕಾರ, ಬೇಂದ್ರೆ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನಗಳಲ್ಲದೆ ೨೦೧೦ರ ವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಇವರಿಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ. ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ವಸುಧೇಂದ್ರರ ರಕ್ಷಕ-ಅನಾಥ ಎಂಬ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- 'ಮನೆ ಮಾರು' ಪಾಠಭಾಗದ ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯಗಳು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

- ಪಾಠಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮ್ಯರೂಪದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಶಿಷ್ಟರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಲೇಖಕರು ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದಾಗ ಆ ಮನೆಯೊಡತಿ ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು “ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮನಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಮಗೆ ಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬಂಗಾರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾರಿ ಹಣ ಹೊಂದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೇನಿ. ನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ಒಂಚೂರು ಬಂಗಾರ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ನುಡಿದಳಲ್ಲವೇ? ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರಬಹುದಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನಿಂದ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದವರ ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆಸಿ ಸಂದರ್ಶನ ಲೇಖನ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಮನೆಯೆಂದರೆ

ಗೋಡೆ ಮಾಡು ಕಿಟಕಿ ಕದ ಹೊಸತಿಲು
ಬಚ್ಚಲು ಹಿತ್ತಿಲು ಕಾಂಪೌಂಡು ಸುತ್ತಲೂ;
-ಮನೆಯೆಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ.

ಟಿ.ವಿ. ಫ್ಯಾನು ಫೋನು ವಿಡಿಯೋ ಗೇಮು
ಕಾರು ಅಲಮಾರು
ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮು
ನೂರಾರು.

ಮಂಚ ಕುರ್ಚಿ ಸೋಫ ಮೇಜು
ಅವುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕಣ್ಮರೆಸಿದ ಗಲೀಜು
-ಮನೆಯೆಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ

ಹೊಗೆ ಧಗೆಯ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೆಗ್ಗಣ ಬಿಲ;
ಮಲಮೂತ್ರ ಮುಸುರೆ ಮೀಹದ ಜಲ
ಸಂಗಮಿಸುವ ಸ್ಲಮ್ಮಿನ ಹೆಮ್ಮೋರಿ
ಮೇಲಿನ ಗಾಳಿ ಸುಳಿಯದ ಗೋರಿ;
ಜಂಬೋ ಥರ ಲಂಬೋದರ
ನೋಟದ ರಸಗುಲ್ಲ
ವಿಲ್ಲಾ;

ಜಂಬದ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದ ಹುಂಬ
ಕುಗ್ರಾಮದ ಕರಿ ಹೆಂಚಿನ, ಸೋಗೆಯ ಹಟ್ಟಿಯ ಮಂಕು;
ಷಹರಿನ ಬಹುಮಹಡಿಯ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆ ತ್ರಿಶಂಕು
-ಮನೆಯೆಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ.

ಮನೆಯೆಂದರೆ ಮಡದಿಯ ಮಮತೆಯ ಸಕ್ಕರೆ
ಹೆತ್ತೊಡಲಿನ ಜೊತೆ ಒಡಹುಟ್ಟಿನ ಎಡವಟ್ಟಿಲ್ಲದ ಅಕ್ಕರೆ
ಬೈಗೂ ಬೆಳಗೂ ಅಡಗೂ

ಕೆ.ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮ್ಮದ್

ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕೆ.ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮ್ಮದ್‌ರವರು (ಕೊಕ್ಕರೆ ಹೊಸಳ್ಳಿ ಶೇಖ್ ಹೈದರ್ ನಿಸಾರ್ ಅಹಮ್ಮದ್) ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವದ ಕವಿ. ಇವರು ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಮನಸು ಗಾಂಧೀ ಬಜಾರು, ಸಂಜೆ ಐದರ ಮಳೆ, ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ, ಎ ಮಿಡ್ ಸಮ್ಮರ್ ನೈಟ್ಸ್ ಡ್ರೀಮ್, ಒಥೆಲೊ, ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಇದು ಬರಿಬೆಳಗಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕೃತಿಗಳು. 'ಹಕ್ಕಿಗಳು' ಕೃತಿಗೆ ಎನ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಹುಮಾನ ಲಭಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸೋವಿಯತ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪುರಸ್ಕಾರ, ನೆಹರು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನಾಡೋಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವಿಶ್ವಮಾನವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೂ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಮನೆಯೆಂದರೆ ಕವನವನ್ನು ಶ್ರೀಯುತರ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಸರಹದ್ದುಗಳಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- 'ಮನೆಯೆಂದರೆ' ಕವನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಅನ್ಯದೇಶೀಯ ಪದಗಳಿಗೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಬೇರೆ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಿ.
- 'ಮನೆ ಎಂದರೆ ಗೋಡೆ, ಮಾಡು, ಕಿಟಕಿ ಇಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕವನದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- 'ಆಧುನಿಕ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬದುಕಿನ ನಡುವೆ ಇಂದು ಮನೆಗಳು ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆಯೇ?'- ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಚರ್ಚಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಕೆಳಗಿನ ಗದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರಿ.

ಮನಸ್ಸು ವೇದನೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿತ್ತು ನಿನಗೆ ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೇ ಮನೆಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಕಟ್ಟಡವಲ್ಲ ಮಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಏರಿಳಿತಗಳಿವೆ ಭಾವನೆಗಳ ತಾಕಲಾಟವಿದೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಸೆಳೆತವಿದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದೆಂತಹ ಮನೆ ಅದೆಂತಹ ಬದುಕು ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಆ ತಾಯಿ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟಳು

ಕೊಡಲಿ

ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಜ್ಯೋತಿಷಿಯೊಬ್ಬನು ಅನೇಕ ಎಕರೆ ತೋಟದಿಂದ ಸುತ್ತವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮೂರು ಮಹಡಿ ಮನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ವೇಲನ್ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳಿದ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ವೇಲನ್ ಸುತ್ತ ನೆರೆದು ಅವನನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೂಡಲ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವೇಲನ್ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೋತುಹೋದ, ದೇವರೂ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಂತಹ ಇನ್ನೊಂದು ಬಡ ಕುಟುಂಬವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ತಂದೆ ತನಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಅಡವಿಟ್ಟು, ತಾನು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರೆಲ್ಲರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವೇ ಆಣೆಗಳ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಂದಮೇಲೆ ವೇಲನ್‌ಗೆ ಮೂರು ಮಹಡಿ ಮನೆ-ನಿಜಕ್ಕೂ! ಆದರೆ ಹಾಗೆ ನಗೆಯಾಡಿದವರು ವೇಲನ್‌ನನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮೂವತ್ತು-ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನೋಡಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಆ ಜ್ಯೋತಿಷಿಯನ್ನು ಖಂಡಿತ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ! ಮಾಲ್ಗುಡಿ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಆ ಮನೆಯಂತಹ 'ಕುಮಾರ್ ಬಾಗ್'ನಲ್ಲಿನ ಏಕಮಾತ್ರ ನಿವಾಸಿ ಅವನಾಗಿಬಿಟ್ಟನು. ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ವೇಲನ್ ಮನೆಬಿಟ್ಟನು. ಒಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಬುತ್ತಿಯೂಟವನ್ನು ತಡವಾಗಿ ತಂದ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವನ ತಂದೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೆದುರಿಗೆ ಅವನ ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದರು. ವೇಲನ್ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಅಪ್ಪನನ್ನು ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದವನೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಸುಮ್ಮನೇ ದಾರಿಗುಂಟ ನಡೆದನು. ಪಟ್ಟಣ ಸಿಗುವ ತನಕ ನಡೆದೇ ನಡೆದನು. ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದನು. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಲೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಮಾಲ್ಗುಡಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದನು. ಇಲ್ಲಿ ಅಲೆದೂ ಅಲೆದೂ ಕೊನೆಗೆ ವೃದ್ಧರೊಬ್ಬರು ಅವನನ್ನು ತಮಗೊಂದು ತೋಟ ಬೆಳೆಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸಹಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ತೋಟ ಇನ್ನೂ ಕೇವಲ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕೂಸಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದೆಂದರೆ ಎಕರೆಗಟ್ಟಲೆ ಇದ್ದ ಕಳೆ, ಬೆಳೆ, ಬಂಜರು ಭೂಮಿ. ವೇಲನ್‌ನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ಕಂಡಕಂಡ ಗಿಡಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವುದು. ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದುಡಿಯುತ್ತ ಅವನು ಕೈಯಿಂದಲೇ ಕಳೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತುಹಾಕತೊಡಗಿದನು. ಜಂಗಲಿಯಂತಿದ್ದ ಭೂಮಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಮೈದಾನದಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗಿತು. ಜಮೀನಿನ ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೋಟ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಟ್ಟರು. ಇನ್ನುಳಿದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳು ಚಿಗುರೊಡೆಯುವ ವೇಳೆಗೆ ಮನೆಗೆ ತಳಪಾಯ ಹಾಕತೊಡಗಿದ್ದರು. ಬೇವಿನ ಗಿಡಗಳು ಐದಾರು ಅಡಿ ಬೆಳೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗಳೂ ಮೇಲೇಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ಒಂದು ಬೇಸಿಗೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೂಗಳು-ದಾಸವಾಳ, ಸೇವಂತಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗುಲಾಬಿ, ಚೆಂಡುಹೂವು-ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಮಾಯಾಲೋಕವನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಬಿಟ್ಟವು. ವೇಲನ್ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಯಾರಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದನೋ ಆ ವೃದ್ಧರು ಕಾಹಿಲೆ ಮಲಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನೇ ಈಗ ತೋಟಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಾಲಿ. ತನಗೆ ದೊರಕಿದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವೇಲನ್‌ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ. ಇಟ್ಟಿಗೆ ಇರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರೆಯುವುದನ್ನು ಅವನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುವಾಗ "ನೋಡಿ

ಸಸಿಗಳೇ, ನೀವು ಬೇಗ ಬೇಗ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಕಟ್ಟಡ ದಿನೇದಿನೇ ಮೇಲೇರುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಬಿಟ್ಟು ನಾವೇ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ನಗೆಪಾಟಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅವನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿದನು. ಗಾಳಿಯಾಡುವಂತೆ ಬೇರು ಬಿಡಿಸಿದನು. ಬೇಡವೆನಿಸಿದ ರೆಂಬೆಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಟ್ರಿಮ್ ಮಾಡಿದನು. ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ನೀರುಣಿಸಿದನು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಅವನು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುನಯದಿಂದ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು; ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಒಲಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಜಮಾನರು ಕುಟುಂಬ ಸಮೇತ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಬಂದಾಗ ಅವನು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ತೋಟವನ್ನೇ ಅವರಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವಂತಾಯಿತು.

ಮನೆಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಉಪರಿಗೆಯಿತ್ತು. ಭವ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಗುಮ್ಮಟಾಕಾರದ ಛಾವಣಿಯಿತ್ತು. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಮರದ ಬಾಲ್ಯನಿಗಳು ಪ್ರಾಸಾದದ ಪಕ್ಕಗಳಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕಿಳಿದಿದ್ದವು. ಸಮವಾದ ದುಂಡನೆಯ ಕಂಭಗಳು, ದೊಡ್ಡ ವರಾಂಡಗಳು, ಚೌಕಳಿಯಾಗಿ ಹಾಕಿದ ಅಮೃತಶಿಲೆಯ ನೆಲ, ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಹಜಾರಗಳು, ತೊಟ್ಟಿಗಳು... ಅದೆಷ್ಟು ಭವ್ಯವಾಗಿದ್ದುವೆಂದರೆ, ವೇಲನ್ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ‘ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರದವರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂತ ಸೌಧಗಳು ಇರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ’ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಅಡುಗೆ ಮನೆ, ಊಟದ ಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲಂತೂ ಯಾಕೆ, ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಯೇ ಈ ಊಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸುವುದೋ ಏನೋ!’ ಎಂದನು. ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಸ್ತ್ರಿಯ ಸಹಾಯಕನು, ‘ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಸೌಧಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಗೊತ್ತೆ-ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವಂಥವುಗಳನ್ನು. ಇದೇನು ಮಹಾಮನೆ? ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ

ಖರ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಸಾಧಾರಣ ಮನೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಸಿ ಅಷ್ಟೇ...' ಎಂದುಬಿಟ್ಟನು. ತನ್ನ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ವೇಲನ್ ಈ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವವರ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು, ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳನ್ನು, ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಊಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಬವಳಿಬರುವಂತಾಯಿತು. ಬೇವಿನ ಗಿಡದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅದರ ಕಾಂಡವನ್ನು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, 'ಎಲೋ ನರಪೇತಲ, ಇಷ್ಟೇನೆ ನಿನ್ನ ಬೆಳವಣಿಗೆ? ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬೀಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತೆ? ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದಲೇ ಸುತ್ತುವರೆದು ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿಬಿಡಬಹುದು. ಬೆಳೆಯಪ್ಪ ಮರಿ, ಬೆಳೆಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾಗು, ದಪ್ಪವಾಗು ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ದಪ್ಪವಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ಕಾಂಡ, ಮೇಲೇರಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೋ. ಈ ಅರಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನಿಲ್ಲಲು ಯೋಗ್ಯನಾಗು; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದ.

ಬೇವಿನ ಮರವು ಅವನ ಈ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಚಹರೆಯೂ ಒಂದು ಮಾರ್ದವತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಮಳೆಗಾಲದ ಮಳೆ, ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿಲು ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದರಂತೆ ಬಡಿದು ಬಡಿದು ಬಾಗಿಲು ಕಿಟಕಿಗಳ ಬಣ್ಣವನ್ನು ನುಂಗಿಹಾಕಿದ್ದವು. ಮರದ ಕೆತ್ತನೆಗಳ ಹೊಳಪನ್ನು ಮಂಕಾಗಿಸಿದ್ದವು. ಗೋಡೆಗಳ ಮೊದಲಿದ್ದ ರಂಗನ್ನು ಅಳಿಸಿಹಾಕಿ ತಮ್ಮದೇ ಆಯ್ಕೆಯ ವರ್ಣಛಾಯೆಗಳನ್ನೂ ರೂಪರೇಷೆಗಳನ್ನೂ ಅದರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಹಾಕಿದ್ದವು. ಮನೆಯು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾನವೀಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ನೂರಾರು ಗಿಳಿಗಳು, ಮೈನಾಹಕ್ಕಿಗಳು, ಮತ್ತಿತರ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬೇವಿನ ಮರದ ರೆಂಬೆಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದವು. ಅದರ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನರ ಮರಿಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಗಳವನ್ನೂ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಜಮಾನರು ಕೋಲಾರಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೃಹಪ್ರವೇಶದ ದಿವಸ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಅರಳಿದ ಸೌಂದರ್ಯಪುಷ್ಪದಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗೃಹಿಣಿಯು ಬಾಡಿಹೋಗಿ ಬೆಳಗಾಗಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಕಾಲದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರದ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಮಬ್ಬುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ತೋಟದತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ವೇಲನ್ ಸಹ ತುಂಬ ಬದಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಈಗ ಅವನು ತೋಟವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಹಾಯಕರ ಮೇಲೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು, ಹೆಂಡತಿ ಹಾಗೂ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳ ಪೈಕಿ ಎಂಟು ಮಕ್ಕಳು ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಬಂದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ಅವನ ಅಳಿಯಂದಿರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೊಂಗಲ್ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿಗಳಿಗೆ ಅವನು ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಬರುವಾಗ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಒಂದೆರಡು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆತರುತ್ತಿದ್ದನು.

ವೇಲನ್‌ಗೆ ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿಯಿತ್ತು; ಸಂತೋಷವಾಗಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನಾವುದೂ ಆಸೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ಶಾಂತಿಯಿಂದಲೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಒಳ್ಳೆಯತನ ಸುಖ, ಸಂತೃಪ್ತಿ ಚಿರಂತನವಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ಇರಬಹುದಾದ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಅವನಿಗೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಇಣುಕಿ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ಯಜಮಾನರು ತೀರ ಅಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿರುವರೆಂದೂ, ನೆಲಮಟ್ಟದ ಒಂದು ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿರುವರೆಂದೂ (ತಮಗಾಗಿ ಅದ್ಧೂರಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ವಯಸ್ಸಾದ ಕಾರಣ ಬಿಟ್ಟುಬರಲೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು) ಆಳುಕಾಳುಗಳ ಸಾಲುಮನೆಗಳಿಂದ ಪಿಸುಮಾತು

ದಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯಿತು. ಮುಂಭಾಗದ ತೋಟದ ಹೂಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬಿದವು; ಕಳೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪದೆ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಾಲಿಕರು ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟವನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಭೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

ವೇಲನ್ ತುಂಬ ಮುದುಕನಾದ. ಸೋರುತ್ತಿದ್ದ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಹೊಸ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಅವನಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ವಾಸವನ್ನು ಅವನು ಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗದ ವರಾಂಡಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿಕೊಂಡ. ಮೂರು ಭಾಗಕ್ಕೂ ಸೇರಿ ಅಮೃತಶಿಲೆ ಹಾಸಿದ ಒಂದೇ ವರಾಂಡ. ಅಲ್ಲಿ ತಾನು ವಾಸಿಸಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇಲಿಗಳಿಗೂ ಬಾವಲಿಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಹಕ್ಕು ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ದುಡಿದ ತನಗಿಲ್ಲವೆ!

ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದಾವರ್ತಿ, ಲಹರಿ ಬಂದಾಗ ಅವನು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ನೆಲವನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಸಾರಿಸಿ ಶುಭ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಈ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ತಪ್ಪಿತು; ಅವನು ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಲೂ ಆಗದಷ್ಟು ವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು.

ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ವರ್ಷವರ್ಷಗಳೇ ಕಳೆದವು. ಭೂತಬಂಗಲೆ ಎಂದೇ ಹೆಸರಾದ ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ದೂರವೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವೇಲನ್ ಗೊಣಗಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ತುಂಬ ಒಪ್ಪವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ಅವನು ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಯಜಮಾನರ ಬಳಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ಕಳಿಸುವನು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗದಿರಲು ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಒಂದು ಕಾರು ಗೇಟಿನ ಬಳಿ ನಿಂತು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ರಭಸವಾಗಿ ಹಾರ್ನ್ ಮಾಡಿತು. ವೇಲನ್ ಕಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕುಂಟಿಕೊಂಡು ಬಂದನು.

“ಕಿಗಳಿವೆಯಾ ನಿನ್ನ ಬಳಿ?” ಗೇಟನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಾರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾರೋ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದರು.

ವೇಲನ್ ವಿನಯದಿಂದ “ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಸಣ್ಣ ಗೇಟಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ” ಎಂದ.

“ಕಾರಿಗಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಗೇಟ್ ತೆಗೆಯಪ್ಪಾ!”

ವೇಲನ್ ಹಾರೆಯೊಂದನ್ನು ತಂದು, ಕಾರು ಒಳಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕಳೆಯ ಪೊದೆಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದ ಕೀಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಿರುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ದೊಡ್ಡ ಗೇಟು ಕೊನೆಗೂ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಅವರು ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದರು. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು. “ಗುಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಸೀಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆಯಾ? ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಸೀಳುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಬೇರೆ ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಇದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬೀಳಿಸಿದರೆ ಕೆಲವು ಮರಮಟ್ಟುಗಳು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಆದರೂ ಅವು ಒಳಗಡೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಟೊಳ್ಳಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಹೇಳಬರುವಂತಿಲ್ಲ.. ಇಂಥ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅದೇನು ಹುಚ್ಚೋ ದೇವರೊಬ್ಬನಿಗೆ ಗೊತ್ತು...”

ತೋಟದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು. “ಈ ಕಾಡಿನ ಒಂದೊಂದು ಅಂಗುಲವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆಸಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಹೋಗಬೇಕು...” ಅವರಲ್ಲೇ ಧಡೂತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ವೇಲನ್‌ನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೂ ಕೆಳಕ್ಕೂ ನೋಡಿ,

ದಿನಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಅವಧಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಕೊನೆಯ ಸೆಕೆಂಡಿನವರೆಗೆ ಅವನು ತನ್ನ ಗಿಡಗಳ ಜೊತೆಗೇ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನೇನೋ-ಆದರೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟ ಎರಡೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅವನು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೊಡಲಿಯ ಶಬ್ದ ಅವನನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಕಠಿಣ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಅಲಗೊಂದು ಬಂದು ತಾಗುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದ ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಮೇಲೆದ್ದವನೇ ಹೊರಗೋಡಿ ಬಂದು ನೋಡುತ್ತಾನೆ-ಹಳೆಯ ಆ ಬೇವಿನ ಮರದ ಅಗಾಧವಾದ ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಟ್ಟಾಳುಗಳು ಸುತ್ತವರೆದು ಏಟು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. “ನಿಲ್ಲಿಸಿ!” ಎಂದು ಅವನು ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡ. ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೋಲನ್ನು ಬೇಗನೆ ಕಡಿಯುತ್ತಿರುವವರ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸಿದ. ಅವರು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಅವನ ಗುರಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

“ಏನಾಯಿತು?” ಅವರು ವಿಚಾರಿಸಿದರು.

ವೇಲನ್ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದ. “ಇದು ನಾನು ಬೆಳೆಸಿದ ಮಗು. ನಾನದನ್ನು ನೆಟ್ಟೆ, ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಅದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಡಿ...”

“ಆದರೆ ಇದು ಕಂಪೆನಿಯ ಆಜ್ಞೆ. ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ? ನಾವು ಅವರಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನಾರೋ ಬಂದು ಇದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ...”

ವೇಲನ್ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ನಿಂತ. ಅನಂತರ “ನೀವು ನನಗೆ ಒಂದು ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ನಾನು ನನ್ನ ಬಟ್ಟೆಬರೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಗಂಟುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗಿಷ್ಟು ಬಂದಂತೆ ಮಾಡಿ” ಎಂದ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೊಡಲಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಕಾಯತೊಡಗಿದರು.

ಈಗ ವೇಲನ್ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಂಟು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಗುಡಿಸಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದ. ಅವನು ಮರ ಕಡಿಯುವವರನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದ: “ಮುದುಕನೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಕರುಣೆಯಿಟ್ಟಿರಿ. ಕರುಣೆಯಿಟ್ಟು ಕಾದಿರಿ”. ಬೇವಿನ ಮರದ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಕಣ್ಣೀರಿಸಿ ಕೊಂಡ. “ಅಣ್ಣ, ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೂರ, ಬಹು ದೂರ ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಕಡಿಯಬೇಡಿರಿ”.

ಮರ ಕಡಿಯುವವರು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚಕ್ಕಳಮಕ್ಕಳ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮುದುಕನು ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ದೂರದಿಂದ ಅವನ ದನಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಬಂತು. “ಇನ್ನೂ ಕಡಿಯಬೇಡಿ, ನಾನಿನ್ನೂ ಕೇಳಿಸುವ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ದೂರ ಹೋಗುವವರೆಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಕಾಯಿರಿ”.

—ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ:ಆರ್.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ್

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಡಾ. ಎಚ್. ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ.

ಆರ್.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ್

ಆರ್.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ೧೯೦೬ರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೈಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ರಾಸಿಪುರಂ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬುದು ಅವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು. ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಚೆನ್ನೈಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಅವರು ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದ್ದರೂ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು. ಪ್ರಮುಖ ಭಾರತೀಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಆರ್.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ್- ಸ್ವಾಮಿ ಏಂಡ್ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್, ದ ಡಾರ್ಕ್ ರೂಂ, ದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಟೀಚರ್, ದ ಮೇನ್ ಈಟರ್ ಆಫ್ ಮಾಲ್ಗುಡಿ, ದ ಬೇಚುಲರ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ಸ್, ದ ಟಾಲ್ಕೆಟಿವ್ ಮೇನ್, ದ ವರ್ಲ್ಡ್ ಆಫ್ ನಾಗರಾಜ್, ದ ಗೈಡ್ ಮೊದಲಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಮಾಲ್ಗುಡಿ ಡೇಸ್, ದ ಬನ್ಯಾನ್ ಟ್ರಿ ಆಂಡ್ ಅದರ್ ಸ್ಟೋರಿಸ್ ಮೊದಲಾದ ಸಣ್ಣ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ದ ಗೈಡ್' ಕಾದಂಬರಿ ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಇವರಿಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ. ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರನ್ನು ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿತು. ೨೦೦೧ರಲ್ಲಿ ಆರ್.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ್ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿದರು.

'ಕೊಡಲಿ' ಕಥೆಯನ್ನು ಆರ್.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ್ ಅವರ 'ಮಾಲ್ಗುಡಿ ಡೇಸ್' ಎಂಬ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಡಾ. ಯಚ್. ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- ಮನೆಯೊಂದಿಗಿರುವ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಗೆ ಬೇರೊಂದು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- “ಇನ್ನೂ ಕಡಿಯಬೇಡಿ, ನಾನಿನ್ನೂ ಕೇಳಿಸುವ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ದೂರ ಹೋಗುವವರೆಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಕಾಯಿರಿ”- ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮರದೊಂದಿಗಿರುವ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿರಿ.
- ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳ ಆಶಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
  - ಮನೆ ಸಣ್ಣದಿರಲಿ; ಮನ ದೊಡ್ಡದಿರಲಿ.
  - ಕಂಡವರ ಮನೆಯ ಅನ್ನಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಗಂಜಿಯೇ ಲೇಸು.
- ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಕೃಷಿಕರೊಬ್ಬರ ಮನೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿರುವ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಕಥೆಯನ್ನು (ಸ್ಟ್ರಿಪ್) ಬರೆಯಿರಿ.

- ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪತ್ರಿಕಾ ವಾರ್ತೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಸಾಯಿರಾಂ ಭಟ್ ಕೊಡುಗೆ :

ಇಂದು ೧೭ನೇ ಮನೆ ಹಸ್ತಾಂತರ

ಕಾಸರಗೋಡು, ಆ 6: ನಿರ್ಗತಿಕ ಹಾಗೂ ಬಡಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಕಿಳಿಂಗಾರು ಸಾಯಿರಾಂ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ನೀಡುವ ೧೭ನೇ ಮನೆಯನ್ನು ಶನಿವಾರ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೨.೩೦ಕ್ಕೆ ಕಿಳಿಂಗಾರಿನ ಸಾಯಿಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಾಯಕ ಗೃಹ ಸಚಿವ ಮುಲ್ಲಪಳ್ಳಿ ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಮನೆಯ ಕೀಯನ್ನು ಪಾಂಡುರಂಗ ಆಚಾರ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರಾಂ ಭಟ್ ಅವರ ಪುತ್ರ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಲ ಮಂದಿ ಬಡ ಹೆಣ್ಣುಕೈಗೆ ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಹೊಲಿಗೆ ಯಂತ್ರವನ್ನು ವಿತರಿಸಲಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರು, ತ್ರಿಸ್ತರ ಪಂಚಾಯತ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಲಿದ್ದಾರೆ.

***

2

ಕಲಿಯ ನೆಲೆ

ಬಾಗಲೋಳು ಕೈ ಮುಗಿದು

ಬಾಗಲೋಳು ಕೈಮುಗಿದು ಒಳಗೆ ಬಾ, ಯಾತ್ರಿಕನೆ,
 ಶಿಲೆಯಲ್ಲವೀ ಗುಡಿಯು ಕಲೆಯ ಬಲೆಯು !
 ಕಂಬನಿಯ ಮಾಲೆಯನು ಎದೆಯ ಬಟ್ಟಲೊಳಿಟ್ಟು
 ಧನ್ಯತೆಯ ಕುಸುಮಗಳನರ್ಪಿಸಿಲ್ಲಿ.
 ಗಂಟೆಗಳ ದನಿಯಿಲ್ಲ, ಜಾಗಟೆಗಳಿಲ್ಲ;
 ಕರ್ಪೂರದಾರತಿಯ ಜ್ಯೋತಿಯಿಲ್ಲ,
 ಭಗವಂತನಾನಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿಹುದಿಲ್ಲಿ;
 ರಸಿಕತೆಯ ಕಡಲುಕ್ಕಿ ಹರಿವುದಿಲ್ಲಿ!
 ಸರಸದಿಂದಲಿಯುತಿದೆ ಶಿಲೆಯು ರಾಮಾಯಣವನಿಲ್ಲಿ !
 ಬಾದರಾಯಣನಂತೆ ಭಾರತವ ಹಾಡುತಿಹುದಿಲ್ಲಿ !
 ಕುಶಲತೆಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಮೂಕವಾಗಿದೆ ಕಾಲವಿಲ್ಲಿ !
 ಮೂರ್ಛೆಯಲಿ ಮೈಮರೆತು ತೇಲುವುದು ಭೂಭಾರವಿಲ್ಲಿ !

— ಕುವೆಂಪು

□ ಮೇಲಿನ ಕವನದ ಕುರಿತಾದ ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

ನೋವ ನುಂಗಿ ನಲಿವ ನೀಡಿದ ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್

‘ವಿಶ್ವ ನಟಶ್ರೇಷ್ಠ’ ಎನ್ನುವ ಬಿರುದಿಗೆ ಅರ್ಹನಾದ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ನಟ ಎಂದರೆ ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್. ಕಾರಣ ಏನು ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ ಹತ್ತು ಹೇಳಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ನಟ, ತಮಿಳು ಯಾ ತೆಲುಗು, ಮಲೆಯಾಳಿ, ಬಂಗಾಳಿ, ಹಿಂದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ನಟ; ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಚೀನಿ, ಫ್ರೆಂಚ್, ರಷ್ಯನ್ ಮುಂತಾದ ಭಾಷಾ ನಟ- ಹೀಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ನೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಇದ್ದಾರು. ಆದರೆ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಭಾಷೆಯ ಗಡಿಯನ್ನೇ ಮೀರಿದ ನಟ. ಅವನ ಸಿನಿಮಾ ಮೂಕಚಿತ್ರ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಅವನು ಮಾತ್ರ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ನಟನೆಯನ್ನು ಕಾಣದ ಸ್ಥಳ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರ ನಟನೆ ಮುದುಕರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೆಚ್ಚಿಸಬಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಕಂಡು ಮೆಚ್ಚದವರಾರು? ಮೂರು ವರ್ಷದ ಆ ಮಗುವಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ನೂರರ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಮುದುಕನನ್ನೂ ರಮಿಸಬಲ್ಲ, ರಂಜಿಸಬಲ್ಲ, ಇವನ ನಟನೆ ಸವಿಯಲು ಮಗುವಿನಂಥ ಮುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸೊಂದಿದ್ದರೆ

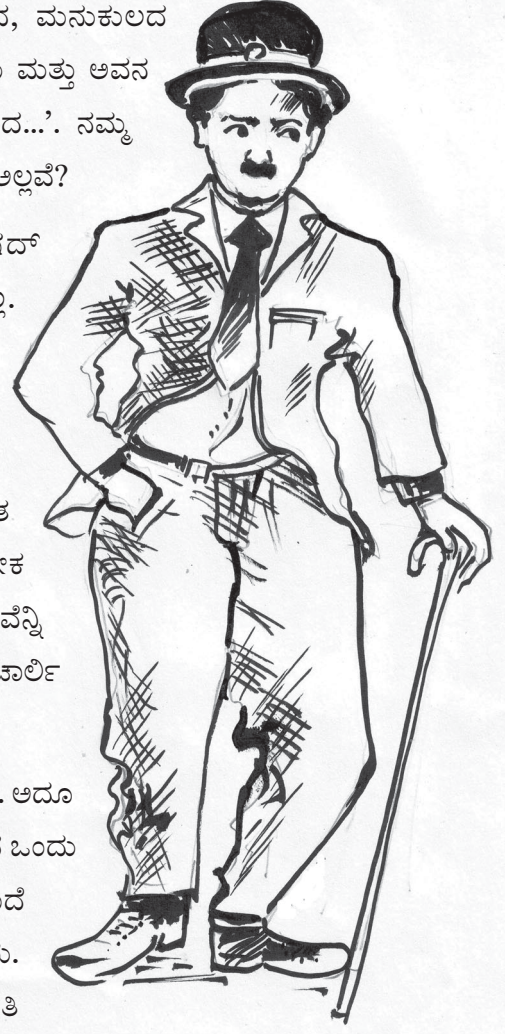
ಸಾಕು. ಮನಸ್ಸಿನ ಗಡಿಯಿಲ್ಲ, ಅಂತಸ್ಸಿನ ಗಡಿಯಿಲ್ಲ. ಮುರುಕು ಜೋಪಡಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮುಗಿಲೆತ್ತರದ ಮಹಲಿನ ಮಂದಿಯನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಬಲ್ಲ, ತಟ್ಟಬಲ್ಲ ಈ ಚಾರ್ಲಿಯನ್ನು ಸರ್ವಶಕ್ತ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಅನ್ನಬಹುದೆ?

ಈ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಬರೆದಿರುವ ನಮ್ಮ ಕುಂ. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಬಲು ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ— 'ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹರವು ಹಿಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಹೃದಯಗಳ ಅಂತಃಕರಣದ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಬಾಧಿತವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಪರೂಪದ ನದಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್'. ಎಷ್ಟೋ ನದಿಗಳು ಮುಂದೆ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬತ್ತಿಯೇ ಹೋದವು. ಆದರೆ ಹರವು ಹಿಗ್ಗುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಜೀವನದಿ ಇವನು. ಆ ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ? ಮನುಕುಲದ ಕೋಟಿ ಅಂತಃಕರಣಗಳಲ್ಲಿ. ಅಡಿಗರ ಸಾಲೊಂದು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ— 'ಅಮೃತವಾಹಿನಿಯೊಂದು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಮಾನವನ ಎದೆಯಿಂದ ಎದೆಗೆ ಸತತ'.

ಇದು ಅಮೃತವಾಹಿನಿ ಏಕೆ ಎಂದರೆ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಮೀಟಿದ್ದು ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜ ಭಾವನೆಗಳನ್ನ, ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನ, ಹಾಗೆಯೇ ಕಂಡರಿಸಿದ್ದು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯರ ನೋವು ನಲಿವನ್ನ, ಕನಸುಗಳನ್ನ, ಅವನ ಅಜರಾಮರ ಪಾತ್ರಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಅದಮ್ಯ ಚೇತನದ ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿಗಳು. ಎಂಥದೇ ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆಗೂ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೂ ಮಣಿಯಲೊಲ್ಲದ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಗಳು. ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಬಾಡಿದ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಹನಿಸಬಲ್ಲ ಸಂಜೀವಿನಿ. ಅದರಿಂದಲೇ ವಿಶ್ವದ, ಮನುಕುಲದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿಬಿಟ್ಟ ಚಾಪ್ಲಿನ್. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವನು ಮತ್ತು ಅವನ ಕಲೆ, ಕುಂ.ವೀ. ಹೇಳುವಂತೆ 'ಸಾವಿಲ್ಲದ, ಕೇಡಿಲ್ಲದ, ರೂಹಿಲ್ಲದ...'. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಆತ್ಮಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವುದು ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲವೆ?

ಆದರೆ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತನಾದ ಉಪನಿಷದ್ ಋಷಿಯಲ್ಲ, ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದನಾದ ಕೌಟಿಲ್ಯ, ಅರಿಸ್ಟಾಟಲನಲ್ಲ. ಕಾಳಿದಾಸ, ಶೇಕ್ಸ್ಪಿಯರನಂತೆ ಲೇಖನಿ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧ, ಕ್ರಿಸ್ತ, ಗಾಂಧಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಚೇತನಗಳಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿತಮಿತವಾಗಿ ಬೆರೆಸಿ ಒಂದು ರಸಪಾಕವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೆ ಅದು ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಎಂಬ ಅದ್ಭುತ ಕಲಾವಿದನ ರೂಪ ತಾಳುವುದೇನೋ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು, ಕಲೆಗಳು ಸಂಗಮಿಸಿವೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹಸ್ತಕೌಶಲವೆನ್ನಿ ಅಥವಾ ಮಾನವ ಜೀವನ ತನಗೇ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡ ಬಳುವಳಿಯೆನ್ನಿ—ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಒಬ್ಬ ಯುಗಪುರುಷ.

ಇವನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ೧೮೮೯ನೆಯ ಇಸವಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೬ರಂದು. ಅದೂ ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶವೆಂದು ಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಲಂಡನ್ ನಗರದ ಒಂದು ಕೊಂಪೆಯಲ್ಲಿ. ಕಡು ಬಡತನದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ತಾಯಿ—ತಂದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಹಾಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ನರ್ತಿಸುವ ಕಲಾವಿದರು. ತಂದೆ ಕುಡುಕ. ಅವನನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೆಂಡತಿ

ಬೇಸತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೊನೆಗೂ ಅವನು ಬೇರೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನಾಥವಾಗಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ಸಿಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಪುಟಾಣಿ ಬಾಲಕ ಚಾರ್ಲಿ, ಈ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರನ್ನು ಸಾಕಲು ಆ ತಾಯಿ ಪಟ್ಟಪಾಡು ಪಾಡಲ್ಲ. ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನ ಕೂಡ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಊಟವಿಲ್ಲ. ಚೂರುಪಾರು ಬ್ರೆಡ್ಡನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗಿತ್ತು ತಾನು ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಉಪವಾಸ. ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಪುಡಿಗಾಸಿಗೆ ಕೂಲಿಯಾಳಾಗಿ ದುಡಿದ. ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ಬಡತನಕ್ಕೆ ತಾಯಿ ಚಿತ್ರಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡಳು. ಮಗನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ಕೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಚೂರುಗಳನ್ನು ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಲವಂತಾಗಿ ಹುಚ್ಚಾಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗ ಚಾರ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೇಲಿ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ಜೀರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ತಾಯಿ ಅಂತಾಳೆ, “ಚಾರ್ಲಿ, ಅವತ್ತು ನೀನು ನನಗೊಂದು ಕಪ್ಪು ಬಿಸಿ ಟೀ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗೇ ಇರ್ತಿದ್ದೆ”. ಅಮ್ಮನ ಈ ಆರ್ತನಾದ ತನ್ನನ್ನು ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಕಂಗೆಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು ಅಂತ ಚಾರ್ಲಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇಂಥ ಕಡುಬಡವನಾದ ಬಾಲಕ ಕೋಟ್ಯಧೀಶ್ವರ ಆದದ್ದು ಎಂಥ ರೋಮಾಂಚಕ ಕತೆ! ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿ ಸೇರಿದ ಬಾಲನಟನ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಜನ ದಂಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಚಾರ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸಿನ ಏಣಿ ಏರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದ. ಬಡತನ, ಬದುಕಿನ ಹೋರಾಟ, ಅವನಿಗೆ ಜೀವನದ ನೂರಾರು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಲಾವಂತಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೇ ವ್ಯವಹಾರ ಚಾತುರ್ಯವೂ ಮೇಳೈಸಿತ್ತು. ಸಿಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಚಂಡ ಈ ಚಾರ್ಲಿ. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮ ಜಗತ್ತನ್ನು ಆವರಿಸಲು ಹೊರಟಿತ್ತು. ಸಿನಿಮಾ ಎಂಬ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಮನರಂಜನೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಹೊಸ ಜಗತ್ತು (New World) ಎಂದೇ ಅಭಿಧಾನ ಪಡೆದಿದ್ದ ಅಮೆರಿಕ ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹ ಮಾಡಿತ್ತು. ಚಾರ್ಲಿಗೆ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತದ್ದು ಯೋಗಾಯೋಗ. ಕೀಸ್ಲೋನ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಒಂದೆರಡು ರೀಲುಗಳ ಕಿರುಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಾರ್ಲಿ ಆ ಕಂಪೆನಿ ಸೇರಿದ. ಕಿರುಚಿತ್ರಗಳ ಈ ಕಿರುನಟ ಮುಂದೆ ಅಮೆರಿಕದ ಚಿತ್ರಜಗತ್ತಿನ ಮಹಿಮಾಪುರುಷನಾಗಿ ಬೆಳೆದ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಪುಟ್ಟ ಆಕಾರದ ಈ ವಾಮನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಾಗಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂತ.

ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಆ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಮಾಧ್ಯಮದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾಮಾದರಿ. ಬಿಗಿಯಾದ ಕೋಟು, ದೊಗಳೆ ಪ್ಯಾಂಟು, ತಲೆಗೊಂದು ಹ್ಯಾಟು, ಕಾಲಲ್ಲಿ ಸೈಜು ಮೀರಿದ ಬೂಟುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೈಲಿ ಬೆತ್ತ ಆಡಿಸುತ್ತಾ ಅಡ್ಡಾಡುವ ಈ ಅಡ್ಡನಡಿಗೆಯ, ಕಿರುಮೀಸೆಯ ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಈ ರೀತಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ ಚಾಪ್ಲಿನ್— ‘ಕವಿ, ಕನಸುಗಾರ. ಈತ ಪರದೇಶಿಯಾದರೂ ರಸಿಕ, ಸಾಹಸಿ. ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಚೀಪುವ ಮಗುವಿನಷ್ಟೇ ಮುಗ್ಧನಾದರೂ ಕೋಪ ಬಂದರೆ ಕಂಡವರನ್ನು ಒದೆಯಲು ಹೇಸಲಾರ...’ ಇಂಥ ಅಮೋಘವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಅಮರ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನೇ ರಚಿಸಿಬಿಟ್ಟ.

‘ದಿ ಕಿಡ್’ ಎಂಬ ಹೆಸರಾಂತ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಭಿಕಾರಿಗೆ ತಿಪ್ಪೆಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಸುಗೂಸು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೂಸನ್ನು ಸಾಕಲು ಅವನು ಪಡುವ ಪಾಡು ಭಾರಿ ಮೋಜಿನ ಜೊತೆಗೆ ಹೃದಯಂಗಮ ಕೂಡ. ಕೂಸು ಬೆಳೆದು ಬಾಲಕನಾದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಬ್ಬರ ಜೋಡಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹಾಕುವ ಮೋಡಿ ಏನು ಚಂದ. ಚಾಪ್ಲಿನ್ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯಕಾಲದ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದುಃಖವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಸ್ಯದ ಹೊದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಕಲಾಕೃತಿ ಆಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗುಣವೇ ಅವನ ಕಲಾವಂತಿಕೆಯ ಮೂಲಧಾರೆ. ಹಾಸ್ಯ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ವಿಷಾದಗಳ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಸಂಗಮ. ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿ

ಸಿಡಿಯುತ್ತಲೇ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಹನಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

‘ಗೋಲ್ಡ್ ರಷ್’ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಮಕವಿದ, ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳ ನಡುವಿನ ಗುಡಾರದಲ್ಲಿ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಚಾರ್ಲಿ. ಏನೂ ತೋಚದೆ, ತನ್ನ ಬೂಟನ್ನೇ ಬೇಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಚಾಕು ಫೋರ್ಕಿನಿಂದ ಲೇಸನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಾಯಿಗಿರಿಸಿ ಶ್ಯಾವಿಗಿಯಂತೆ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ದೃಶ್ಯ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲಾಗದು.

ಕೋಮಲ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೂ, ಕನಸುಗಳನ್ನೂ ಮಿಲನ ಮಾಡಿ ಹೃದಯವನ್ನು ಕರುಣರಸದಿಂದ ತೋಯಿಸಿ ಬಿಡುವ ಚಿತ್ರ ‘ಸಿಟಿ ಲೈಟ್ಸ್’. ಹೂ ಮಾರುವ ಕುರುಡಿ. ಆ ಸುಂದರಿಗೆ ಮನಸೋತ ಈ ಭಿಕಾರಿ. ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬರಲು ಆಪರೇಷನ್ ಆಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಹೊಂದಿಸಲು ಈ ಚಾರ್ಲಿಯ ಹೆಣಗಾಟ. ಕೊನೆಗೂ ಸುಂದರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಬರುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿದವನು ಧನಿಕ ಎಂದು ಅವಳ ಭಾವನೆ. ಈಗ ತಾನು ಭಿಕಾರಿಯೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ಗುರುತಾಗದಿರಲೆಂದು ಇವನು ಅಪರಿಚಿತನಂತೆ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ‘ಮಾಡರ್ನ್ ಟೈಮ್ಸ್’ ಎಂಬ ಚಿತ್ರ ನಕ್ಕು ನಗಿಸುತ್ತಲೇ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ದಾಸನಾದರೆ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಬವಣೆಯನ್ನು ವಿನೋದದಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

‘ಗ್ರೇಟ್ ಡಿಕ್ಟೇಟರ್’ ಎಂಬ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಿಕಾರಿ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ದ್ವಿಪಾತ್ರ ಚಾರ್ಲಿಯದು. ಇಡೀ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಒಂದು ಬಲೂನಾಗಿಸಿ, ತನ್ನ ಬೂಟಿನಿಂದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಡಿ ಕ್ರೀಡಿಸುವ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯ ದೃಶ್ಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಬಳಿಕ ಅಮೆರಿಕ ಸರ್ಕಾರ ಇವನ ಬಗ್ಗೆ ಶಂಕೆ ತಾಳಿತು. ಎಡಪಂಥದ ಒಲವು ಉಳ್ಳವನಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಬೇಸತ್ತು ಅಮೆರಿಕ ತ್ಯಜಿಸಿ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದ. ೧೯೫೭ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಮುಂಜಾನೆ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾದ. ಜುಗ್ಗ, ಶೀಘ್ರಕೋಪಿ, ಜಗಳಗಂಟ- ಇವೆಲ್ಲ ಲೋಪದೋಷಗಳೂ ಅವನಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿದ ಕಲಾವಂತಿಕೆ ಅವನನ್ನು ಖ್ಯಾತಿಯ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿತು. ‘ವಿಶ್ವದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾವಿದ’ ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಅಮರನಾಗಿಬಿಟ್ಟ.

— ಸಿ.ಆರ್.ಸಿಂಹ

ಸಿ.ಆರ್. ಸಿಂಹ

ಸಿ.ಎನ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ಪುತ್ರರಾದ ಸಿ.ಆರ್. ಸಿಂಹ ಅವರು ೧೯೪೨ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಇವರು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲೇ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಲಿಟಲ್ ಥಿಯೇಟರ್ ಎಂಬ ನಾಟಕ ತಂಡವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಇಬ್ಬನ್, ಜಾರ್ಜ್ ಬರ್ನಾಡ್ ಷಾ, ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಮೊದಲಾದವರ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ತಂದರು. ಕಾರ್ನಾಡರ ‘ತುಘಲಕ್’ ನಾಟಕದ ‘ತುಘಲಕ್’ನ ಪಾತ್ರವು ಸಿಂಹ ಅವರಿಗೆ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು. ರಂಗನಟರಾಗಿ, ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಿಂಹ ಅವರಿಗೆ ನಾಟಕ ಅಕಾಡಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (೧೯೮೬), ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (೨೦೦೦) ಮಂಡ್ಯದ ಶಂಕರೇ ಗೌಡ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (೧೯೯೭), ಕೇಂದ್ರ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (೨೦೦೨)ಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಸಿ.ಆರ್. ಸಿಂಹ ಅವರ ‘ನಿಮ್ಮ ಸಿಂಹ’ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- 'ವಿಶ್ವನಟಶ್ರೇಷ್ಠ' ಎಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಅರ್ಹನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದರೆ 'ಚಾರ್ಲಿ ಚಾಪ್ಲಿನ್'— ಈ ಮಾತನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.
- ವಿವಿಧ ಕಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಓರ್ವರ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಪರಿಚಯ ಬರೆಯಿರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬರೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಪರಿಚಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಪರಿಚಯ ಸಂಕಲನ ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಅಭಿನಯಿಸಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಚಿತ್ರದ ಇಲ್ಲವೇ ದೃಶ್ಯಗಳ ಸಿ.ಡಿ.ಯನ್ನು ಅಥವಾ 'ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನ'ದಂತಹ ಮೂಕ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರೆಯಿರಿ.

ಭಾಗವತ

೧

ಸ್ವರ್ಗಮರ್ತ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ನೆಲಸಿಹುದು
ಯಕ್ಷಗಂಧರ್ವಲೋಕ;
ದಿವ್ಯನವ್ಯತೆಯ ಶಿವದ ಸುಂದರದ
ಶ್ರೇಯಪ್ರೇಯಸಿನ ಪಾಕ.

ಭೂಮಿಯೆತ್ತರದಿ ಬಾನ ಬಿತ್ತರದಿ
ಎಲ್ಲಿಯಿಲ್ಲವಾತಂಕ;
ಅವರು ಕಿಂಪುರುಷರವರು ಕಿನ್ನರರು
ಗಾನಲಹರಿ ನಿಶ್ಯಂಕ.

೨

ಜೀವ-ಭಾವ ನರ್ತಿಸಿತು, ರೂಪರಸ
ಮಿಂಚುತಿರಲು ಮುದವೇರಿ,
ಪೃಥ್ವಿಶ್ಯಾಮಲೆಯ ಮೈಗೆ ರೋಮಾಂಚ
ಚಿಂಡೆಮದ್ದಳೆಯಮೀರಿ-

ಮೇಘನಿರ್ಘೋಷ. ಶ್ರುತಿಯ ಜೋಡಿಸಿತು
ಕಡಲು ಗರ್ಜನೆಯ ತೋರಿ;
ಅಟ್ಟಹಾಸ ಮುಗಿಲಟ್ಟವೇರಿತು!
ದೇವದಾನವರು ಸೇರಿ.

೩

ತೆಂಗುಕಂಗುಗಳು ತಾಳೆಬಾಳೆಗಳು
ಗೊನೆಯು ತೆನೆಯು ತೂಗುತಿರೆ
ತೆರೆಯ ಕುಣಿತದಲಿ ಹರಿವ ಮಣಿತದಲಿ
ನದಿಯು ನಾಟ್ಯವಾಡುತಿರೆ

ಪಕ್ಷಿ ಕೂಜನದ ವಾದ್ಯ ವಾದನದ
ತಾಳ ಹಿಮ್ಮೇಳ ಸೇರೆ
ಬಂತು ಆವೇಶ! ನೋಡು ಈ ವೇಷ!
ಸುತ್ತು ಸಂತೋಷ ಸೂರೆ!

೪

ಸೃಷ್ಟಿರೂಪಕದ ಸೂತ್ರಪಾತ್ರಗಳ
ಜೋಡಿಸುವನು ಭಗವಂತ;
ಆದರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಬಿದ್ದ ಬಯಲಾಟ
ಆಡಿಸುವನು ಭಾಗವತ.

ತಾನು ಮೈಮರೆತು ಜಗವ ಮೈಮರೆಸಿ
ಕುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜೋರಾಗಿ,
ಹಿಗ್ಗಿ ಹಾಡಿದನು ಹಾಡಿ ಹಿಗ್ಗಿದನು
ಗಾನಗಂಧರ್ವಯೋಗಿ.

೫

ನಾಡಿನುದ್ದಗಲ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದನು
ಹಗಲು ಕತ್ತಲೆಯು ಕೂಡಿ
ಹಿಡಿದ ಜಾಗಟೆಯ ಬಡಿದ ತಾಳಕೆ
ಚೆಂಡೆ-ಮದ್ದಳೆಯು ಜೋಡಿ

ಹತ್ತು ಶಿರಗಳನು ಹೊತ್ತ ದೈತ್ಯನು
ಸತ್ತ ಧರ್ಮವನು ದೂಡಿ.
ಧರ್ಮಕಲ್ಪಿ ಜಯ! ಮಹಾಭಾರತದ
ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರರಣ ನೋಡಿ!

- ಭಾಗವತರೊಬ್ಬರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ನಡೆಸಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ.
- ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ? ಈ ವಿಚಾರದ ಕುರಿತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಠಿ ನಡೆಸಲು ಬೇಕಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ನೀವು ಮೆಚ್ಚಿದ ಒಂದು ಕಲೆ ಅಥವಾ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ವಸ್ತುವಾಗಿಸಿ ಕವನವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿರಿ.

ಜಕ್ಕಣ

ದೃಶ್ಯ ಒಂದು

(ಚಿನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಬಾಲಕ ಡಂಕಣ ತದೇಕ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಜಕ್ಕಣನ ಪ್ರವೇಶ)

ಜಕ್ಕಣ : ಯಾರದು?

ಡಂಕಣ : ನಾನು ಡಂಕಣ. (ಜಕ್ಕಣನ ಪಾದ ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು).

ಜಕ್ಕಣ : ನೀನು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಡಂಕಣ : ನಿಜ.

ಜಕ್ಕಣ : ಯಾರು ನೀನು? ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ?

ಡಂಕಣ : ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿ. ಹೊರಡೋಣವೆಂದೇ ಇದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈ ದೇವಾಲಯ ನನ್ನನ್ನು ಸೆಳೆಯಿತು. ಇಂಥ ಸೆಳೆತವನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲೇ ಅನುಭವಿಸಿಲ್ಲ. ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಸ್ಥಪತಿಗಳ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿಯೇ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು. ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತು ನೀವು ಈ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಏಕಾಂತ ಕೂರುತ್ತೀರೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರು ಹೇಳಿದರು, ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿಮಗೆ ಬೇಸರವಾಗುವುದಾದರೆ ಈಗಲೇ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ.

ಜಕ್ಕಣ : ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ?

ಡಂಕಣ : ಕಳಿಂಗ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದೆ ಸ್ಥಪತಿಗಳೇ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅದ್ಭುತ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು; ಬಂದೆ.

ಜಕ್ಕಣ : ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಳಿಂಗದೇಶದ ವೇಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲವೆ?

ಡಂಕಣ : ಹೌದು, ನಿಮಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು?

ಜಕ್ಕಣ : ಗೊತ್ತಾಗದೇನೋ ಹುಡುಗಾ? ನಿನ್ನ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಯೌವನದ ನೆನಪಾಯಿತು. ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಹಾಗೇ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದೆ, ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೇಳು, ನೀನೂ ಒಬ್ಬ ರೂವಾರಿ, ಹೌದೋ?

ಡಂಕಣ : ಹೌದು ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ. ನಾನೂ ರೂವಾರಿಯ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು.

- ಜಕ್ಕಣ : ನಿನ್ನ ಗುರು ಯಾರು?
- ಡಂಕಣ : ನನಗೆ ಯಾರೂ ಕಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ರೂವಾರಿತನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಶಿಲ್ಪದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಗೊಂಬೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ತಾಯಿ ಬೇಡವೆಂದಷ್ಟೂ ನನ್ನ ಹಟ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಕದ್ದು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಗ್ರಹ ಕೊರೆಯಲು ಸುರುಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗೇ ರೂವಾರಿಯಾದೆ. ಈಗ ಕಲ್ಲಿನ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂರ್ತಿ ಒಡಮೂಡುವದೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.
- ಜಕ್ಕಣ : ಹಾಗೂ? ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ ಅಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆಯಲ್ಲ, ಆ ಕಲ್ಲು ಕಂಡೆಯಾ?
- ಡಂಕಣ : ಕಂಡೆ ಸ್ವಾಮಿ.
- ಜಕ್ಕಣ : ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳು, ಆ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಮೂರ್ತಿ ಕಂಡಿತು?
- ಡಂಕಣ : ನೀವು ಯಾವ ಮೂರ್ತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆ ಶಿಲೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನನಗಂತೂ ಆ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲನ ಮೂರ್ತಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. (ಸ್ಥಳ ತೋರಿ) ವೇಣು ಹಿಡಿದ ಹಸ್ತ, ಇಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದರೆ ಚೆನ್ನ.
- ಜಕ್ಕಣ : ಭಲೇ ಹುಡುಗಾ! ವೇಣುಗೋಪಾಲನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಡೆಯಲೆಂದೇ ಈ ಕಲ್ಲು ತರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ದೈವಗಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿಗೂ ಒಂದು ದೈವವಿರುತ್ತದೆ. ನನಗದು ಇನ್ನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ವೇಣುಗೋಪಾಲನ ಮೂರ್ತಿ ಯಾಕೆ ನನ್ನ ಪರಿಚ್ಛೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿದರೂ ಮೂರ್ತಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ನನಗಿನ್ನೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲ ಕೂಡಿ ಬರಲೆಂದು ಈ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನೀನದರ ಹಸ್ತ ತೋರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೀಗ ವೇಣುಗೋಪಾಲನ ಆಕೃತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿ ಕೆರಳುತ್ತಿದೆ; ಹೇಳು ಹುಡುಗಾ, ನಿನಗ್ಯಾರೂ ಗುರುಗಳಿಲ್ಲ ಅಂದೆ. ನಿಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ರೂವಾರಿಗಳಿರಬೇಕಲ್ಲ?
- ಡಂಕಣ : ಆಯ್ಕೆ ಅಂತಃಕರಣದ ವ್ಯಾಪಾರವಲ್ಲವೆ ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ? ಗುರು ಸಿಕ್ಕರೆ ಅದು ಭಾಗ್ಯವಿಶೇಷ. ಹೌದು, ಇವನೇ ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಗುರುವೂ, 'ಇವರೇ ನನ್ನ ಗುರು'ಗಳೆಂದು ಶಿಷ್ಯನೂ ನೋಟ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಆಯ್ದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನನ್ನ ತಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಹೀಗೆಂದು ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.
- ಜಕ್ಕಣ : (ಚಿಕಿತನಾಗಿ) ನಿನ್ನದು ಯಾವ ಊರು ಹುಡುಗಾ?
- ಡಂಕಣ : ಕೆಲವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಾರೆ, ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ. ಹಾಗೆಂದು ನನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.
- ಜಕ್ಕಣ : ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ಗೋಳಿನ ಕತೆ ಮಾರಾಯಾ! ನನ್ನದೂ ಅಂಥದೇ ಒಂದು ಕತೆ. ನನ್ನ ಊರುಕೇರಿ ಯಾವುದೆಂದು ನಾನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜರೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಗುರುಗಳಿಲ್ಲ ಅಂದೆ. ಯೋಗ್ಯರಾದ ಗುರುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಬಂದೆಯೋ?
- ಡಂಕಣ : ನಿಜ. ನಾನು ದಾರಿಹೋಕ. ನಾನು ಹುಡುಕುವ ಗುರು ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಸಿಕ್ಕಲೆಂದೇ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ.
- ಜಕ್ಕಣ : ಚಿತ್ರಚರಿತ್ರನಯ್ಯಾ ನೀನು! ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು, ದೇವಾಲಯವನ್ನ ನೋಡಿದೆಯಲ್ಲ, ಏನೆನ್ನಿಸಿತು?

ಡಂಕಣ : ನಿಜ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಸ್ಥಪತಿಗಳೇ, ದೇವಾಲಯ ಮಾತ್ರ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ.

ಜಕ್ಕಣ : ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಮೂರ್ತಿಯ ನೋಡಿದೆಯಾ?

ಡಂಕಣ : (ಶಾಂತಿಯಿಂದ) ನೀವು ಮಾಡಿದ ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಮೂರ್ತಿಯ ಅವಗುಂಠನ ತೆಗೆದು ನಿಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರು ತೋರಿಸಿದರು, ನೋಡಿದೆ. ಅದೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾಡಿದ ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾಕೃತಿ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ...

ಜಕ್ಕಣ : ಏನು ಆದರೆ?

ಡಂಕಣ : ಮೂರ್ತಿಯ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಪೂಜಾರ್ಹವಲ್ಲ. ಅರ್ಹವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೀರಿ.

ಜಕ್ಕಣ : (ಕೋಪದಿಂದ) ಮೂರ್ಖಾ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರವಿದೆಯೇ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೈಲಾಸಕೂ ಕೆಳಗೆ ಭೂಲೋಕಕೂ! ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದಂಗುಲವೂ ಆಚೆಕೆಚೆ ಸರಿದಿಲ್ಲ ನಾನು!

ಡಂಕಣ : (ಶಾಂತನಾಗಿ) ಅದೇ ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪು ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ. ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲದು. ಅದು ಅಂತರಂಗವನ್ನು ತೋರಿಸಲಾರದು. ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಅಂತಃಕರಣವೇ ಪ್ರಮಾಣ.

ಜಕ್ಕಣ : (ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ) ಭಲೆ ಭಲೆ! ಭಾರೀ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಪ್ಪ! ಉತ್ತರದ ಗೋದಾವರಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯ ತನಕ ವಿಜಯಧ್ವಜ ಹಾರಿಸಿದ ಈ ಆಚಾರ್ಯನಿಗೆ ಕಲ್ಲಿನ ಅಂತರಂಗ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕವಡೆ ಆಡುವ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಹೇಳುವಂತಾದುದು ಈ ನೆಲದ ಮಹಿಮೆಯಲ್ಲವೆ?

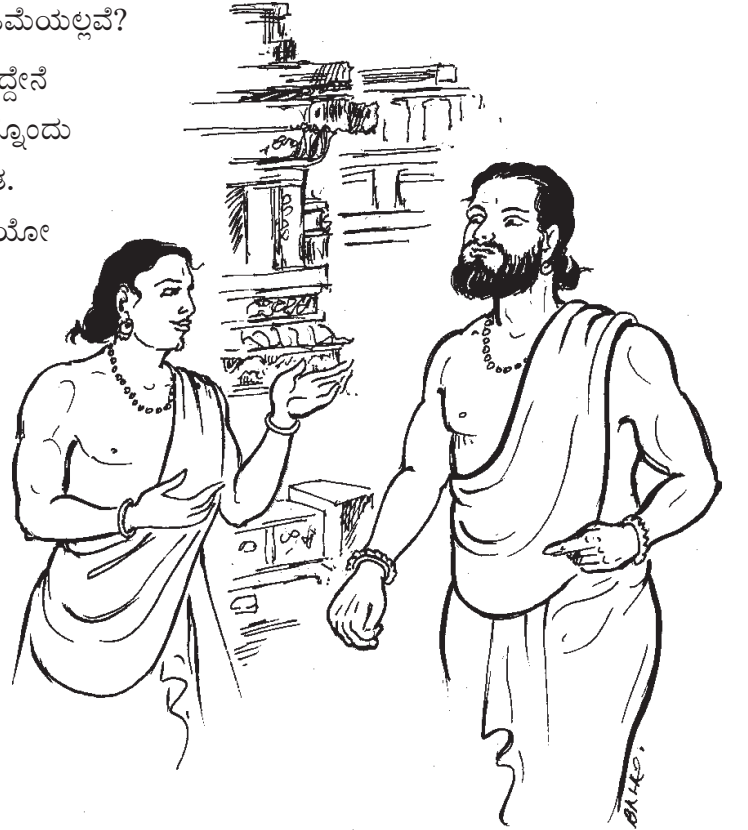
ಡಂಕಣ : ಈಗಲೂ ವಿನಯದಿಂದಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಸ್ಥಪತಿಗಳೇ, ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದುಚಿತ.

ಜಕ್ಕಣ : ವಿದ್ಯೆಯ ಕೊಬ್ಬು ನಿನ್ನ ನೆತ್ತಿಗೇರಿದೆಯೋ ಮೂರ್ಖಾ?

(ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಡಂಕಣನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆಯುವನು. ಈಗಲೂ ಡಂಕಣ ಶಾಂತನಾಗಿ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ “ಚೆನ್ನಕೇಶವಾ” ಎಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ದನಿ ಕೇಳಿಸಿ ಆ ಕಡೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಜಕ್ಕಣನ ಎದುರು ಬಂದು)

ಡಂಕಣ : ಚೆನ್ನಕೇಶವನನ್ನು ಕಾಣುವ ಕಣ್ಣು ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ.

(ಹೋಗುವನು. ಜಕ್ಕಣ ನಿಶ್ಚಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಸಿದು ಕೂರುವನು.)

ದೃಶ್ಯ ಎರಡು

ಮೇಳ : ಯಾರವನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದವನು? ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಓವಜನಾದ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರತಿಭೆ, ವಿದ್ವತ್ತು, ಪಡೆದ ಕೃಪೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಪಣಕ್ಕಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಕೇಶವನ ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದೆಯೆಂದನಲ್ಲ- ಯಾರು ಆ ಪೋರ?

(ಗೊಲ್ಲ ಬರುವನು)

ಬಂದವನು ನೀನ್ಯಾರಪ್ಪ?

ಹುಡುಗ : ನಾನು ಕೇಶವ.

ಮೇಳ : ನೀನೇ ಏನಪ್ಪಾ, ಕೇಶವನ ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದೆ ಅಂತ ಸಾರಿದವನು?

ಹುಡುಗ : ನಾನಲ್ಲ, ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಸಾರುವಾಗ ನಾನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ.

ಮೇಳ : ಹಾಗೋ? ಆ ಹುಡುಗನಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದೆ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿತೇನಪ್ಪಾ ನಿನಗೆ?

ಹುಡುಗ : ಖಂಡಿತ ಇದೆ ಸ್ವಾಮಿ.

ಮೇಳ : ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನ್ಯಾಕೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ?

ಹುಡುಗ : ನಿಜ, ಅವನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಗಲೇ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಮಂಗಳಾರತಿ ಗುನುಗಿ ಬಿಕ್ಕಿದಳಪ್ಪ. ಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಓಡಿಹೋದಳು! ಆ ಹುಡುಗನೂ ಯಾವುದೋ ಜನಪದ ದೇವತೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಹಾಗೆ ತಾಯೇ ಎನ್ನುತ, ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಓಡಿದ, ನನಗಿಷ್ಟೆ ಗೊತ್ತು.

ಮೇಳ : ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಕೇಶವಮೂರ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯೇ ಆಗಿಲ್ಲ, ಆಗಲೇ ಮಂಗಳಾರತಿ ಗುನುಗಿದಳು ಅಂತೀಯಲ್ಲವೆ? ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಡವಾ? ಹೋಗು ಹೋಗು.

ಹುಡುಗ : ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ನಿಜ ಸ್ವಾಮಿ.

ಮೇಳ : ಬಂದೂ ಬಂದೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದೆವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯ ಕೇಡು.. ಹೋಗು ಹೋಗು.

ಹುಡುಗ : ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ನೀವೇ ಬನ್ನಿ ಸ್ವಾಮಿ, ದೇವಾಲಯದ ವಿಗ್ರಹಗಳೆಲ್ಲ ಇದನ್ನೇ ಪಿಸುನುಡಿದಾಡುವುದನ್ನು ನಾನೇ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡೆ....

ದೃಶ್ಯ ಮೂರು

(ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ವಿಗ್ರಹದೊಡನೆ ಜಕ್ಕಣ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ. ಸೇವಕ ಬಂದು 'ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿಯವರು ಬಂದರು' ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಜಕ್ಕಣ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಲೆ ಬರುವಳು).

ಜಕ್ಕಣ : (ಕೈಮುಗಿದು) ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿಯವರು ಬರಬೇಕು.

ಶಾಂತಲೆ : ಸ್ಥಪತಿಗಳು ಯಾಕೆ ಹೀಗಿದ್ದೀರಿ? ಮೈ ಹುಷಾರಿಲ್ಲವೆ?

ಜಕ್ಕಣ : ಹುಷಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿಯವರೆ.

ಶಾಂತಲೆ : ಮೂರ್ತಿ ಪೂರ್ಣವಾಯಿತೆ ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ?

ಜಕ್ಕಣ : ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಯಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಾರ ಸಮಯವಿದೆಯಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾಂತಲೆ : ಯಾರೋ ದಾರಿಹೋಕನೊಬ್ಬ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದನಂತಲ್ಲ? ಯಾರವನು?

ಜಕ್ಕಣ : (ವಿಷಾದದಿಂದ) ತನ್ನ ವಿಷಯ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

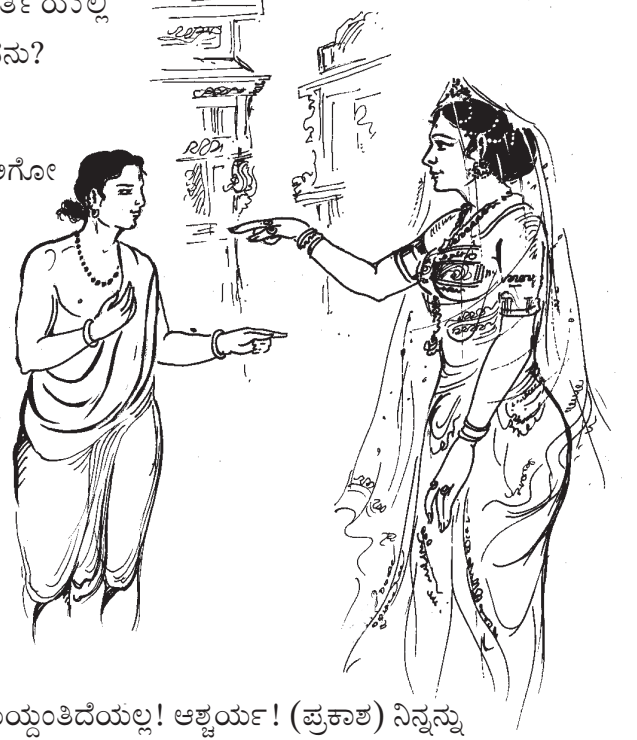
ಸೇವಕ : ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷ ಕಂಡುಹಿಡಿದವನು ಆಗೋ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಾರಾಣಿ!

ಶಾಂತಲೆ : ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಅವನನ್ನ.

(ಸೇವಕ ಹೋಗುವನು. ಅವರು ಬರುವವರೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಆ ಕಡೆಗೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಡಂಕಣ, ಸೇವಕ ಬರುವರು).

ಜಕ್ಕಣ : ಇವನೇ ಆ ರೂವಾರಿ ತಾಯಿ, ರೂವಾರಿ, ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿ ಶಾಂತಲಾ ದೇವಿಯವರು!

ಡಂಕಣ : (ಕೈಮುಗಿದು) ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಈ ದಿನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡುದು ನನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಮಹಾದೇವಿಯವರೆ.

ಶಾಂತಲೆ : (ತನ್ನಲ್ಲಿ) ಒಬ್ಬರ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಎರಕ ಹುಯ್ದುಂತಿದೆಯಲ್ಲ! ಆಶ್ಚರ್ಯ! (ಪ್ರಕಾಶ) ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷವಾಯಿತಪ್ಪ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು, ನಿನ್ನ ಗುರು ಯಾರು? ನಿನ್ನದು ಯಾವೂರಾಯ್ತು ರೂವಾರಿ?

ಜಕ್ಕಣ : ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ಅವನಿಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಪಠ್ಯ ತಾಯಿ.

ಶಾಂತಲೆ : ನೀವೂ ಹಾಗೇ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈ ರೂವಾರಿಯೂ ಹಾಗೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲ ರೂವಾರಿಗಳ ಕತೆಯೂ ಒಂದೇ! ಇರಲಿ, ಹೇಳು ರೂವಾರಿ, ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನೋಡಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ಏನೆನ್ನಿಸಿತು?

ಡಂಕಣ : ನಾನು ನೋಡಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಮಂದಿರ ಕಳಿಂಗದ ವೇಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ ತಾಯಿ. ಇದು ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸೃಷ್ಟಿ! ಇಂಥ ಇನ್ನೊಂದು ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಾನು ಕಲ್ಪಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ತಾಯಿ!

ಶಾಂತಲೆ : ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಆನಂದವಾಯಿತಪ್ಪ. ಮೂಲವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನೋಡಿದೆಯಲ್ಲವೆ? (ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ತೋರಿಸುವಳು. ಸನ್ನೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಸೇವಕ ಅವಗುಂಠನವನ್ನು ಸರಿಸುವನು).

ಡಂಕಣ : ನಾನು ಇದನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ತಾಯಿ.

ಶಾಂತಲೆ : ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೀನೇನೋ ಹೇಳಿದೆಯಂತೆ?

ಡಂಕಣ : ಹೌದು ತಾಯಿ, ಕಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರತಿಮೆ ಅಪ್ರತಿಮವಾಗಿದೆ. ಆದರೆದು ಮೂಲ ವಿಗ್ರಹವಲ್ಲವೆ ತಾಯಿ?

ಶಾಂತಲೆ : ಹೌದು.

ಡಂಕಣ : ಅಂದರೆ ದಿನಾಲೂ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವಂಥದು.

ಶಾಂತಲೆ : ಹೌದು.

- ಡಂಕಣ : ಅಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ದೈವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಭಕ್ತರ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ವಿಗ್ರಹ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ....
- ಜಕ್ಕಣ : (ಅಸಹನೆಯಿಂದ) ಹೌದು ಹೌದು ಹೌದು. ಈ ವಿಗ್ರಹ ದೋಷಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಾನೇ ನೀನು ಹೇಳುವುದು?
- ಡಂಕಣ : ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ದೋಷವಿಲ್ಲ ಸ್ಥಪತಿಗಳೇ, ಪ್ರತಿಮಾ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕಡೆದ ಮೂರ್ತಿ ಇದಾದ್ದರಿಂದ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲ. ದೋಷವಿರೋದು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ!
- ಶಾಂತಲೆ : ಏನು ನೀನು ಹೇಳುವುದು? ಸ್ಥಪತಿಗಳು ಹಿರಿಯರು, ಅನುಭವಿಕರು, ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು, ಮೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಆಯ್ದಿರುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲವೆ ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ?
- ಜಕ್ಕಣ : (ನೊಂದು) ನಿಜ ತಾಯಿ. ಇದರ ಅಣು ಅಣುವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನಾನು ಈ ಕಲ್ಲನ್ನು ಆಯ್ದು ತಂದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯಾಗಲಿ ಗಂಟು ಗೆರೆಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಉಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಇದರ ಲಯ ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಂತಾನೇ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಶಾಂತಲೆ : ನೋಡಿದೆಯಾ ರೂವಾರಿ? ನೀನು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ದೋಷ ಹುಡುಕಿದಂತಿದೆ.
- ಡಂಕಣ : ಸ್ಥಪತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಗೌರವವಿದೆ ತಾಯಿ. ನನ್ನ ತಾಯಾಣೆಗೂ ಅವರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಸ್ಥಪತಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ದೋಷರಹಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ದೋಷವಿರುವುದು ಕಲ್ಲಿನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ.
- ಶಾಂತಲೆ : ಆ ದೋಷ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿತ್ತು?
- ಡಂಕಣ : ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಕಲ್ಲಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದೇನೆ ಪಟ್ಟ ಮಹಾದೇವಿಯವರೆ. ಅವು ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸಿ ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ.
- ಶಾಂತಲೆ : ಆ ಕಲ್ಲು ಸ್ಥಪತಿಗಳಿಗೂ ತನ್ನ ಅಂತರಂಗ ತೋರಿಸಿರಬೇಕಲ್ಲ?
- ಡಂಕಣ : ಇವರು ನೋಡಿಲ್ಲ. ನೋಡಿದ್ದರೆ ಆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಜಕ್ಕಣ : (ವ್ಯಂಗ್ಯದಿಂದ) ನಿನಗಿನ್ನಾವುದೋ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣಿದ್ದಂತೆ ಮೊಳಗುವ ನುಡಿಗಳನ್ನ ಆಡುತ್ತಿರುವೆ ಬಾಲಕಾ. ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂಡಿರುವ ಕಲ್ಲಿನ ದೋಷವನ್ನು ನಾವೂ ನೋಡಬಹುದೆ?
- ಡಂಕಣ : (ಅಷ್ಟೇ ವ್ಯಂಗ್ಯದಿಂದ) ನೋಡಬಹುದು, ನೋಡುವ ಕಣ್ಣಿದ್ದರೆ.
- ಜಕ್ಕಣ : ಹಾಗಾದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಲಿ.
- ಶಾಂತಲೆ : ಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂದರೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಆಗಬೇಕು?
- ಜಕ್ಕಣ : ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಒಡೆದು ನೋಡುವುದೊಂದೇ ದಾರಿ.
- ಶಾಂತಲೆ : ರೂವಾರಿ, ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ವಿಗ್ರಹದ ಕಲ್ಲಿನ ಒಳಗಡೆ ದೋಷ ಇದೆಯೆಂದಾದರೆ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಒಡೆದೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದಾಯಿತು. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಹೇಳು: ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಒಡೆಯುವುದೆಂದರೆ ಯಾವುದೋ ಹಣ್ಣು ಬಿಚ್ಚಿ ನೋಡಿದಂತಲ್ಲ.
- ಡಂಕಣ : ತಾಯೀ, ನನಗೆ ಕಂಡ ಸತ್ಯವನ್ನಂತೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದೂ ಬಿಡುವುದೂ ನಿಮ್ಮ

ವಿವೇಕಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಈ ಪ್ರತಿಮೆ ಪೂಜೆಗೆ ಅರ್ಹವಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಂತೂ ನಿಜ. ಈವರೆಗಿನ ನನ್ನ ಮಾತು ವ್ಯರ್ಥ ಕಾಲಹರಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಕ್ಷಮಿಸಿ, ತಾಯಿ. (ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೊರಡುವನು)

ಜಕ್ಕಣ : ನಿಲ್ಲು, ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿಯವರ ಅಪ್ಪಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀಯಲ್ಲ, ಎಷ್ಟಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ ಕೊಬ್ಬು? ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬ ಗುರುವಿನ ಗುರುತು ಕೂಡ ಇಲ್ಲದ ನೀನು ರೂವಾರಿಯ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನೆಂಬುದೂ ಹುಸಿ.

ಡಂಕಣ : ನೀವು ಸರಸ್ವತೀಪುತ್ರರೆಂದು ಗೌರವ ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ನಾನೊಬ್ಬ ತಾಯಿಯ ಮಗನೆಂದಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೌಜನ್ಯ ತೋರಿಸಿ. ನಾನು ರೂವಾರಿ, ನೀವು ತೋರಿಸಿದ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲನ ಮೂರ್ತಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎಂದಾಗ ಹೌದೆಂದು ನೀವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರಲ್ಲವೆ? ನಾನು ರೂವಾರಿಯ ಮಗನೆಂದು ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಳು. ನಾನು ಒಪ್ಪಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗದು ಮುಗಿಯಿತು. ನಾನು ರೂವಾರಿಗಳ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನೆಂಬುದೇ ಹುಸಿ ಎಂದಿರಿ. ಆ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರುವ ವೇಣುಗೋಪಾಲನ ಮೂರ್ತಿ ಸರಸ್ವತೀಪುತ್ರರಾದ ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೊಳೆದಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ವೇಣು ಹಿಡಿದ ಕೈಗಳ ಸ್ಥಳ ಇದೆಂದು ತೋರಿಸಿದಾಗ ನೀವೇ ಭಲೇ ಬಾಲಕಾ ಅಂದಿರಿ?

ಜಕ್ಕಣ : ಆಯಿತಯ್ಯ ನಾನು ಈವರೆಗೆ ಕಲಿತ, ಕಲಿಸಿದ, ಕೆತ್ತಿದ ವಿದ್ಯೆಯೆಲ್ಲ ಹುಸಿ. ನಿನ್ನದೇ ನಿಜವೆನ್ನೋಣ. ನನಗೇನೋ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷವಿಲ್ಲವೆಂದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಕೇಳಿದ ಪಣ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲೆ. ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದೆಯೆಂದು ಇಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳುವೆಯಲ್ಲ- ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ನೀನು ಕಟ್ಟುವ ಪಣ ಏನು?

ಡಂಕಣ : ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಾದರೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಚೆಲ್ಲುತ್ತೇನೆ. ರೂವಾರಿತನ ಮಾಡುವ ಈ ಕೈಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಒಪ್ಪಿಗೆಯೋ?

ಜಕ್ಕಣ : ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಪಣ ಕೇಳು.

ಡಂಕಣ : ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸ್ಥಪತಿಗಳೇ. ಪಣ ಸಮಾನರಲ್ಲಿರಬೇಕು. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸಮಾನನಲ್ಲ. ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾನು ಹುಡುಗ. ಇದು ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ, ನಿಮ್ಮದಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಣವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ.

ಶಾಂತಲೆ : ಭಲೆ ರೂವಾರಿ! ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡೆ. ಎಂಥಾ ಮಹಾತಾಯಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೆತ್ತಿರಬೇಕಪ್ಪ! ಆ ತಾಯಿಯ ಒಡಲು ತಂಪಾಗಿರಲಿ. ಸ್ಥಪತಿಗಳೇ ತಾಳ್ಮೆಯಿರಲಿ. ಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕಾಣುವುದು ಬೇಡ. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ನಾನು ಹಾಕುವ ಶರತ್ತೊಂದಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಪಣಗಳಿಲ್ಲದೆ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯಬೇಕು.

ಜಕ್ಕಣ : ಇದು ನಮ್ಮ ಕಲೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ. ಪಣಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕಲೆಯ ಸತ್ಯ ಹೊಳೆಯಲಾರದು ಪಟ್ಟ ಮಹಾದೇವಿಯವರೇ.

ಶಾಂತಲೆ : ನೀವು ಮಾಡಿದ ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಪ್ರತಿಮೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾಕೃತಿ ಎಂದು ರೂವಾರಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲ; ಇಬ್ಬರು ಕಲಾವಿದರ ವೃತ್ತಿಪರೀಕ್ಷೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಣದ ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಜಕ್ಕಣ : ಕೆಲವು ಸಲ ಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದಲ್ಲವೆ ಮಹಾದೇವಿಯವರೇ?

- ಶಾಂತಲೆ : ಭರತ ಬಾಹುಬಲಿಯರ ಪರಿಕ್ವೆ ಅಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯಿತೆಂಬುದು ನೆನಪಿರಲಿ ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ. ಈಗ ಹೇಳು ರೂವಾರಿ, ಪ್ರತಿಮೆಯ ದೋಷನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು ಹ್ಯಾಗೆ?
- ಡಂಕಣ : ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಮೈತುಂಬ ಗಂಧ ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ಅದು ಒಣಗುವ ತನಕ ತಡೆದು ಎಲ್ಲ ಒಣಗಿದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಸಿ ಉಳಿದರೆ ದೋಷ ಅಲ್ಲೇ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ನೋಡಿದರೆ ದೋಷವೇನೆಂದು ತಾನೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.
- ಶಾಂತಲೆ : ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೆ ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ?
- ಜಕ್ಕಣ : ಒಪ್ಪಿದೆ ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿಯವರೆ.
- ಶಾಂತಲೆ : ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗ ನನ್ನ ಶರ್ತು ಕೇಳಿರಿ: ಈ ಪರಿಕ್ವೆ ಮಹಾರಾಜರ ಕಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಅವರ ಎದುರಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕು. ಪರಿಕ್ವೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರು, ನಿರ್ಣಯ ಹೇಳುವವರು ಮಹಾರಾಜರೇ. ನಾಳೆ ಮುಂಜಾನೆ ಚಿನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯದ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ, ಇದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರೋಣ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಮನಸ್ತಾಪ ನಡೆಯಕೂಡದು. ಅರ್ಥವಾಯಿತೆ? ಈಗ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಡಿ.

(ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವರು).

ದೃಶ್ಯ ನಾಲ್ಕು

(ಮಾರನೇ ಮುಂಜಾನೆ. ಅದೇ ಸ್ಥಳ, ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ, ಶಾಂತಲೆ ಪೀಠಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುತ್ತ ಅವರ ಪರಿವಾರ. ಜಕ್ಕಣ ಡಂಕಣರು ಚಿನ್ನಕೇಶವನ ಮೂರ್ತಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರ್ತಿಯ ಮೈತುಂಬ ಗಂಧಲೇಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಣಗಲೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ).

- ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ಯಾಕೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆ ದೇವಿ?
- ಶಾಂತಲೆ : ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗು ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ. ಎರಡು ಗಾಳಿಗಳು ಎದುರೆದುರೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಸುಂಟರ ಗಾಳಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿ, ಕೇಶವನ ಕಲ್ಲಿನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಬೆಳಕಾದಂತೆ ಕನಸಾಯಿತು.
- ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ಕನಸು ಚಿನ್ನಾಗಿದೆಯಲ್ಲ? ಕೇಶವನ ಕಣ್ಣಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾದದ್ದು ಕಂಡೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಚಿಂತೆಬೇಡ.
- ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ಗಂಧದ ಲೇಪನ ಬಹುಭಾಗ ಒಣಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಒಣಗಬಹುದು. ಆಮೇಲೇನು ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ?
- ಡಂಕಣ : ಮಹಾಪ್ರಭು, ಮೂರ್ತಿಯ ಒಳಗೆ ದೋಷವಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಭಾಗ ಒಣಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಕ್ವೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮೂರ್ತಿಯೇ ನಮಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ಆಯ್ತು, ವಿಗ್ರಹದ ಕೊಂಚ ಭಾಗ ಒಣಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅಂದರೆ ಮೂರ್ತಿ ಅಶುದ್ಧವೆಂದಾಯಿತು ಅಲ್ಲವೇ?
- ಡಂಕಣ : ಹೌದು ಮಹಾಪ್ರಭು.
- ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ಮೂರ್ತಿಯ ಅಷ್ಟು ಭಾಗ ಒದ್ದೆಯಾಗಿರಲು ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದು ನೋಡಬೇಡವೆ?
- ಡಂಕಣ : ಅದು ಸ್ಥಪತಿಗಳಿಗೂ ತಮಗೂ ಬಿಟ್ಟು ವಿಚಾರ.

ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ಒದ್ದೆಯಾಗುಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಭಾಗ ಒಡೆದರೂ ಅಷ್ಟೆ, ಬಿಟ್ಟರೂ ಅಷ್ಟೆ, ಆ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಾಜೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೆ ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ?

ಜಕ್ಕಣ : ಹೌದು ಮಹಾಪ್ರಭು.

ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ನಿಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸುರುವಾಗುವುದಲ್ಲ? ಅದಕ್ಕೇನು ಪರಿಹಾರ?

ಶಾಂತಲೆ : ಹೌದು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸೋಲುತ್ತಾರೆ, ಒಬ್ಬರು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ, ಇಬ್ಬರೂ ಚಿನ್ನಕೇಶವನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯುವುದು ಜಾಣತನ. ಸೋಲಿನ ಸೇಡು ಉಳಿಯಬಾರದು.

ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ದೇವೀ, ಅದರ ಚಿಂತೆ ನನಗಿರಲಿ. ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮೂರ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತದಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾತು ಕೊಡುವವರು ನಾವು; ಅದನ್ನು ಸಾರುವವರೂ ನಾವೇ! ನಾವು ಕೇಳುವುದಿಷ್ಟು: ನಿರ್ಣಯ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಬರಲಿ; ಈ ಮೂರ್ತಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆಂದೇ ನಂಬಿ. ನಾವಾಗಲೇ ಅದರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೆ ದಿನ, ಗಳಿಗೆ, ಮುಹೂರ್ತಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ದಿನ ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ನೆರೆರಾಜ್ಯದ ಗಣ್ಯರನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಿರುವಾಗ ಮೂರ್ತಿ ಭಿನ್ನವಾದರೆ ಮುಹೂರ್ತ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೇನು ಮಾಡೋಣ? ಅಂದರೆ ನಾವು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಮೂರ್ತಿಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು;

ಅದಕ್ಕೆ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಹೊಣೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಮೆ ಒಡೆದ ಮೇಲೂ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಸ ಮೂರ್ತಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ತನಕ ನಿಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ನೆನಪಿರಲಿ.

ಜಕ್ಕಣ : ಅದಕ್ಕೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಬದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಮಹಾಪ್ರಭು.

ಡಂಕಣ : ಹೌದು ಮಹಾಪ್ರಭು.

ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ.

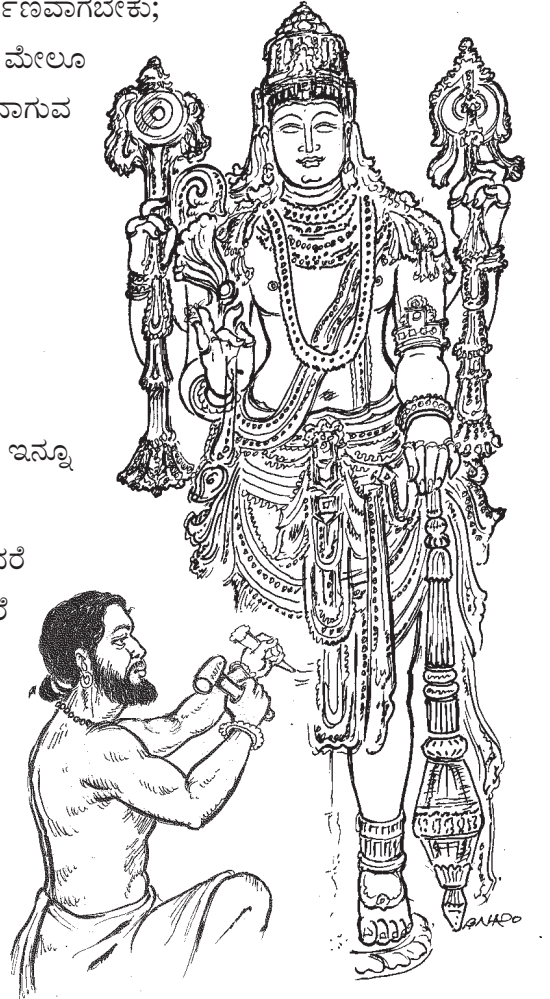
(ಮೂರ್ತಿಯ ಬಹುಭಾಗ ಒಣಗಿ ತೊಡೆಯ ಹತ್ತಿರ ಒಣಗಿಲ್ಲ).

ಡಂಕಣ : ಮಹಾಪ್ರಭು, ತೊಡೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಸಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಾಯೋಣ.

ಜಕ್ಕಣ : ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಮಹಾಪ್ರಭು, ದೋಷವಿದ್ದದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದು ಏನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಪ್ಪಣೆಯಾದರೆ ನಾನೇ ಅಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ನೋಡಲೆ?

ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ಸ್ಥಪತಿಗಳೇ ದುಡುಕಬಾರದು. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಾಯೋಣ. ಚೈತ್ರಮಾಸದ ಬಿಸಿಲು ಕಾಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಒಣಗಿದರೂ ಒಣಗಬಹುದು. ಸಮಾಧಾನವಿರಲಿ.

ಜಕ್ಕಣ : ಅಸಹನೆಯಿಂದ ನನ್ನ ತಲೆ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ ಪ್ರಭು, ನಾನೇ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

(ಜಕ್ಕಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಒದ್ದೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮೂರ್ತಿಯ ತುಂಡೊಂದು ಹಾರುತ್ತದೆ. ಒಳಗೆ ಹಿಡಿ ಮರಳು, ನೀರು ಮತ್ತು ಒಂದು ಕಪ್ಪೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಪ್ಪೆ ಜಿಗಿದು ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ).

ಜಕ್ಕಣ : ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಯಿತು. ನಾನು ಸೋತೆ ಪ್ರಭು. ತಾವು ನಿರ್ಣಯ ಹೇಳಬಹುದು.

ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ : ನಿರ್ಣಯ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ಇದೆ ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ. ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಗೊತ್ತು; ಮನುಷ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಶಿಲ್ಪವೂ ಗೊತ್ತು. ಎರಡರ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳೂ ಗೊತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳಲಿ.

ಶಾಂತಲೆ : ಯುವ ರೂವಾರಿ ಗೆದ್ದ. ಆದರೆ ಇಬ್ಬರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಯುವುದು ಮುಹೂರ್ತದ ಒಳಗೆ ಚಿನ್ನಕೇಶವನ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂರ್ತಿ ಸಿದ್ಧವಾದಾಗ. ಸ್ಥಪತಿಗಳೆ. ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಸ ಮೂರ್ತಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಸುರುಮಾಡಿ.

- ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಷೋಡಗೇರಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯೩೭ ಜನವರಿ ೨ ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಕವಿಯಾಗಿ, ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿ, ನಾಟಕಕಾರರಾಗಿ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಿರಿಸಂಪಿಗೆ, ಜೋಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ, ಋಷ್ಯಶೃಂಗ, ಕಾಡುಕುದುರೆ ಇವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಟಕಗಳು. ಹೇಳತೇನಕೇಳ, ಬೆಳ್ಳಿಮೀನು, ತಕರಾರಿನವರು ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು. ಜೈಸಿದ ನಾಯ್ಕ, ಹುಲಿಯ ನೆರಳು, ಮಹಾಮಾಯಿ ಇವರ ನಾಟಕಗಳು. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಆಲಿಬಾಬಾ ಮತ್ತು ನಲವತ್ತು ಕಳ್ಳರು, ಕಿಟ್ಟಿಕತೆ ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಕಂಬಾರರ ಸಿರಿಸಂಪಿಗೆ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಜೋಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಇವರ ನಾಟಕಗಳು ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡು ದೇಶದ ಖ್ಯಾತ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಗೊಂಡಿವೆ.

- ❑ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಪಾತ್ರ ಯಾವುದು? ಅದರ ಪಾತ್ರಚಿತ್ರಣ ಮಾಡಿರಿ.
- ❑ 'ಜಕ್ಕಣ' ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿರಿ.
- ❑ ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರಂಗ ಕಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೇದಿಕೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 'ಜಕ್ಕಣ' ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರ ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ❑ ಕಲೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಚಿತ್ರ, ನಗೆಬರಹ, ಪ್ರಬಂಧ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಬ್ಲಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರಿ.

***

3

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ - ಸಾಮರಸ್ಯ

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಆಜಾದ್

ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೫, ೧೯೨೨ರ ಸಂಜೆ, ಕಾಶಿಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ.

ಸುಮಾರು ೧೫ ವರ್ಷದ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಭಡಿ ಏಟಿನ ಶಿಕ್ಷೆ. ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದವರು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು. ಶಿಕ್ಷೆ ಜಾರಿಯಾಯಿತು.

ಒಂದು... ಎರಡು.... ಮೂರು.... ನಾಲ್ಕು..... ಹನ್ನೆರಡು..... ಭಡಿ ಏಟುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದವನು ೧೫ ವರ್ಷದ ಬಾಲಕ. ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ ಭಡಿಯಿಂದ ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದವನು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಬ್ಬಿ ಬೆಳೆದ ಅಪರಾಧಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಖೈದಿ. ಇದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವನು ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್. ಆ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಏಟುಗಳಿಂದ ಆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಬಾಲಕನಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದೊಂದು ಏಟಿಗೂ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಈ ಬಾಲಕ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇದರಿಂದ ದುಃಖಿತನಾಗಲಿಲ್ಲ. ತನಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ನೋವನ್ನು, ಯಾತನೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಆಘಾತದ ಪರಿವೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಒಂದೊಂದು ಭಡಿ ಏಟಿಗೂ ಭಾರತ್ ಮಾತಾಕೀ ಜೈ, ವಂದೇ ಮಾತರಂ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಕಿ ಜೈ ಎಂದು ಉಚ್ಚ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಇಂತಹ ಘೋರ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಆ ಬಾಲಕ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವಾದರೂ ಏನು? ಕಳ್ಳತನವೆ? ದರೋಡೆಯೆ? ಯಾರದಾದರೂ ಕೊಲೆಯೆ? ಯಾವುದು ಅಂತಹ ಘೋರ ಅಪರಾಧ?

ಭಾರತವನ್ನು ಪರಕೀಯರ ಆಡಳಿತದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಕಾಶಿಯ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧರ ಮೆರವಣಿಗೆ ಸಾಗಿತ್ತು. ಮೆರವಣಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಲೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. “ಭಾರತ್ ಮಾತಾಕೀ ಜೈ... ವಂದೇ ಮಾತರಂ... ಇಂಕಿಲಾಬ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್.... ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಕಿ ಜೈ” ಇತ್ಯಾದಿ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಗುತ್ತಾ ಮೆರವಣಿಗೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ತಡೆದರು. ಮೆರವಣಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಬಾರದು, ಕೂಡಲೇ ಚದುರಿ ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಗೌರವಿಸುವವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಬೀಸಿತು. ಯಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಏಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಚದುರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು ಪೊಲೀಸರ ದಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಂಡವೂ ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕಲ್ಲನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನಿಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಎಸೆದ. ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಕಿರುಚಿದ, ‘ಹಿಡಿಯಿರಿ ಅವನನ್ನು’ ಪೊಲೀಸರು ಆ ಹುಡುಗನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದರು. ಚುರುಕಿನ ಆ ಹುಡುಗ ಪೊಲೀಸರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾದ.

ಪೊಲೀಸರು ಅವನ ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಅವನನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು ಹೋದರು. ಹುಡುಗ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ವಿಚಲಿತನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಪೊಲೀಸರ ವಶವಾದ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದರು. “ಏನು ನಿನ್ನ ಹೆಸರು?” ಅದಕ್ಕೆ ಅವನ ಉತ್ತರ “ಆಜಾದ್”. ಆಜಾದ್ ಎಂದರೆ ‘ಸ್ವತಂತ್ರ’. ಅವನಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಭಡಿ ಏಟುಗಳ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು.

ಆ ಬಾಲಕ ಅಂದೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ-‘ಇನ್ನು ಎಂದೂ ಪೊಲೀಸರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸ್ವತಂತ್ರ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೇ ಜೀವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿಯೇ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು. ಅದರಂತೆ ಅವನು ಜೀವಿಸಿದಷ್ಟು ವರುಷಗಳೂ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಓಡಾಡಿದರೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸೆರೆಯಾಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಾಲಕನೇ ಮುಂದೆ ಭಾರತದ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪಣವಾಗಿಟ್ಟು ಶ್ರಮಿಸಿದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕ್ರಾಂತಿವೀರ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಆಜಾದ್.

- ಮೇಲಿನ ಘಟನೆಯನ್ನು ಓದಿದಿರಲ್ಲವೇ? ಭಾರತೀಯರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಹುರಿಗೊಳಿಸಲು ಕಾರಣವಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ದುರಾಡಳಿತವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವರ್ಧಂತಿ

ಕಾಲ ಉರುಳಿ, ಋತುವು ಮರಳಿ, ಬಂತು ನಮ್ಮ ಶ್ರಾವಣಾ
ಹೊಲಕೆ ಪಯಿರು, ನೆಲಕೆ ಪಸಿರು, ಪಚ್ಚವಾಯ್ತು ಸಿರಿವನಾ
ಬಂಧನವನು ಬಿಡಿಸಿ ಬಿತ್ತಿ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಭಾವನಾ
ಜನ ಜನವೂ ಸೃಜನಶೀಲ-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಜೀವನಾ.

ಹೋರಾಟವು ಇನ್ನೂ ಇದೆ; ಇನ್ನೂ ಇದೆ ಸಾಧನಾ
ಮುಕ್ತರಾದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಧರ್ಮದ ಆರಾಧನಾ
ಸ್ವೈರತೆಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕು ಇಹುದು ಅಜಗಜಾಂತರಾ
ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಹಾತಂತ್ರ, ಬದ್ಧತೆ ಬರಿ ಯಂತರಾ.

ಹುಟ್ಟು ದಿನವೋ, ಬೆಳೆದ ದಿನವೋ ಮತ್ತೆ ಬಂತು ಈ ದಿನಾ
ದುಡಿಯಬೇಕು, ಕಟ್ಟಬೇಕು ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಜನಮನಾ
ಕೊಲ್ಲಬೇಕು ಸಾಯಬೇಕು ಎನುವಗೋ ರಣಾಂಗಣಾ
ಬದುಕುವವಗೆ ಕೋಲಿನಾಟ, ಬಾಳು ಜೀವರಿಂಗಣಾ.

ಹಡೆದರಾಯ್ತೆ? ಪಡೆಯಬೇಕು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಾ
ಪಕ್ಷ ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಬೇಕು ಶೀಲರಕ್ಷಣಾ
ಮತದ ಹೆಮ್ಮೆ, ಬರಡು ಎಮ್ಮೆ, ಸಫಲವಹುದು ಎಚ್ಚರಾ
ಮನೆಯ ಸುಟ್ಟು ಮಾರ ಸುಟ್ಟು ಅಡಗಬಹುದು ಮಚ್ಚರಾ.

ಅಜ್ಞಾನವ ದಾಟಿ ಬರಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಔರಸ
ಅಹಂಕಾರ ಮೀಟಿ ತರಲಿ ಜನದ ದಿನದ ಪೌರುಷ
ಬಾಳಬೇಕೋ? ತಾಳಬೇಕು, ಮೇಳಬೇಕು ಜನರಲಿ
ತಾಳವ್ಯಕ್ತದಂತೆ ನಮ್ಮ ಬಾಳೆ ಸತತ ಕೊನರಲಿ.

ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಈ ದಿನಾ
ವರುಷ ವರುಷ ಮರಳಿದರೂ ನಮಗೆ ನಿತ್ಯನೂತನಾ
ಈಶಭಕ್ತಿ-ದೇಶಭಕ್ತಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಿ
ಕಂಡೆವಣ್ಣ ಬೇರೆ ಕಣಸು ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ನೇತ್ರದಿ.

- ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

‘ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ’ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ೧೮೯೬ ಜನವರಿ ೩೧ರಂದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೇಂದ್ರೆ, ತಾಯಿ ಅಂಬವ್ವ. ಇವರ ಪ್ರಥಮ ಕವನ ಸಂಕಲನ ‘ಕೃಷ್ಣಾ ಕುಮಾರಿ’ ೧೯೨೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯಪಾನ, ಗರಿ, ನಾದಲೀಲೆ, ಸಖೀಗೀತ, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಮೇಘದೂತ, ಗಂಗಾವತರಣ, ಅರಳು-ಮರಳು, ಯಕ್ಷ-ಯಕ್ಷಿ, ನಾಕುತಂತಿ, ಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ನಾಕುತಂತಿ ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿ ಕುಲತೀಲಕ ಮೊದಲಾದ ಬಿರುದುಗಳು ಇವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. ೧೯೪೩ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ೨೭ನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ೧೯೮೧ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೬ರಂದು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು. ‘ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವರ್ಧಂತಿ’ ಕವನವನ್ನು ಅವರ ‘ನಮನ’ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ‘ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವರ್ಧಂತಿ’ ಪದ್ಯವನ್ನು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡಿರಿ.
- ಪದ್ಯದ ಆಶಯವನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.
- ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.
  - ಸ್ವೈರತೆಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕು ಇಹುದು ಅಜಗಜಾಂತರಾ
ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಹಾತಂತ್ರ, ಬದ್ಧತೆ ಬರಿ ಯಂತರಾ.
  - ಹಡೆದರಾಯ್ತೆ? ಪಡೆಯಬೇಕು ಪಡೆದವರಿಗೆ ತಿಕ್ಷಣಾ
ಪಕ್ಷ ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಬೇಕು ಶೀಲರಕ್ಷಣಾ
- ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ‘ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಭಾರತ’ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ವಸ್ತುವಾಗಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕವನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅದರ ಆಸ್ವಾದನ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ತೀರ್ಪು

(ಕಥಾಸಂದರ್ಭ: ತನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ನೃಪತುಂಗ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಿಂದ ಅಪಮಾನಿತನಾದ ಯುವರಾಜಕುಮಾರ ಕೃಷ್ಣನು ದುಷ್ಟರ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಬಲಿಬೀಳುವನು. ಗೆಳೆಯರಾದ ಶಂಕರಗಣ ಮತ್ತು ಮಂಗಿಯರ ದುರುಪದೇಶದಂತೆ ತಂದೆಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡುವನು. ಸಂಚು ಸಫಲವಾಗುವುದೆಂದರಿತ ಶಂಕರಗಣನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಲಿರುವ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನ್ನ ಸೋದರಿಯನ್ನಿತ್ತು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಸುವನು. ಅರಸನ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಸೇನಾಪತಿ ಬಂಕರಸನು ಶತ್ರುಗಳೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ದಂಗೆಯನ್ನಡಗಿಸಿ ಯುವರಾಜಕುಮಾರ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವನು. ಮರುದಿನ ರಾಜದ್ರೋಹವೆಸಗಿದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಧರ್ಮಾಗಾರದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಮಾಡುವರು.)

ಮರುದಿನವೇ ಧರ್ಮಾಗಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರನ ವಿಚಾರಣೆ. ಜನ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನೆರೆಮಿತ್ತು. ಗುಣಭದ್ರಾಚಾರ್ಯರು, ಖಾಜ ಸಯ್ಯದ್ ಇಮಾಂ, ಗೋಲಯ ಭಟ್ಟರು, ನಗರ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಗಳು, ಪ್ರಧಾನಾಮಾತ್ಯರು ಪಂಚಾಗ್ನಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಂತೆ ಧರ್ಮಾವತಾರರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

ಧರ್ಮಾವತಾರರ ಇದಿರು ಬದಿಯಲ್ಲಿ, ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿಯವರ ಕಾವಲಿನ ನಡುವೆ ಅಪರಾಧಿಯಾಗಿ ರಾಜಕುಮಾರ ನಿಂತಿದ್ದ.

ಉಸಿರಸದ್ದು ಕೇಳುವಷ್ಟು ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿತ್ತು ಸಭೆ. ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅತಿ ಸರಳವಾದ ಮಡಿಯುಡುಪು ಧರಿಸಿದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಉಚಿತ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಸಭೆಗೆ ವಂದಿಸಿ, ಎಂದಿನಂತೆ ನೇರವಾಗಿ ಧರ್ಮಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕೂಡದೆ, ಅದರ ಬಳಿ ನಿಂತು ನುಡಿದರು.

“ಇಂದಿನ ವಿಚಾರಣೆ ಎಂದಿನಂತಹುದಲ್ಲ, ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯದು ಎಂತಲೇ ನಾವು ಧರ್ಮಪೀಠವನ್ನೇರುವ ಮೊದಲು, ಧರ್ಮಾವತಾರರಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮಾತೊಂದಿದೆ”.

“ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕು” ಎಂದರು ಧರ್ಮಾವತಾರರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಧರ್ಮಾಮಾತ್ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಗುಣಭದ್ರಾಚಾರ್ಯರು.

“ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಧರ್ಮಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತೀರ್ಪು ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿರುವವರು ರಾಜಕುಮಾರರು. ತೀರ್ಪು ಕೊಡಬೇಕಾದವರು ಅವರ ತಂದೆಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕುಮಾರರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆಪಾದನೆ ಭಯಂಕರವಾದ ರಾಜದ್ರೋಹ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಪರಿಪಾಲನೆಯಾಗದಿರಬಹುದೆಂಬ ಸಂಶಯ ಕೆಲವರಿಗಾದರೂ ಬರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆ, ತನಗೆ ಯಾರಲ್ಲಿ, ಯಾರ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆಯೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಈ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಆರಿಸುವುದು ಉಚಿತವಾದುದು. ನಮಗೂ ಅದು ಮಾನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಧರ್ಮಾವತಾರರು, ಸಭೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು” ಎಂದರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು.

“ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿ ಧರ್ಮಾವತಾರರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ- ಎಂದಿನಂತೆ ಪ್ರಭುಗಳು ನ್ಯಾಯಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಬಹುದು” ಎಂದು

ಗುಣಭದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಸಭೆಯೂ ಮೌನದಿಂದ ತನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು.

“ಸಭೆಗೆ ನಾವು ಈ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ” ಎಂದು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು, ರಾಜಕುಮಾರರತ್ತ ತಿರುಗಿ “ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಮತ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಹೇಳಬೇಕು-ಸಭೆಯ ಮಾತು ಅವರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವೇ?”

ರಾಜಕುಮಾರ ತಂದೆಯತ್ತ ನೋಡದೆ ಹೇಳಿದ

“ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೂ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ”. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಸಭೆಗೆ, ಧರ್ಮಾವತಾರರಿಗೆ, ಅಗ್ನಿಗೆ, ಧರ್ಮಪೀಠಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಿ, ಧರ್ಮಪೀಠವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತರು. ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಅವರ ಮೈ ಕಂಪಿಸಿ ಸ್ಥಿರವಾಯಿತು.

ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಜಕುಮಾರನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಹೇಳಿದರು.

“ಈ ಆಪಾದನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿ ಹೇಳುವುದೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ?”-ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಕೇಳಿದರು.

“ಇಲ್ಲ”- ರಾಜಕುಮಾರ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟ.

“ಈ ಆಪಾದನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಜವೆಂದು ಅಪರಾಧಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆಯೇ?”

“ಆಪಾದನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಜ”.

“ತನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಅಪರಾಧಿ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಬಹುದು”.

“ಹೇಳುವುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಧರ್ಮಪೀಠ ತೀರ್ಪು ಕೊಡಬಹುದು”.

“ತುಂಬ ಸಂತೋಷ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದುದನ್ನು, ಅಪರಾಧಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನು-ಎರಡನ್ನೂ ಸಭೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅಪರಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ರಾಜದ್ರೋಹದ, ರಾಜ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಹೂಡಿದ ಅಪರಾಧಗಳು ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಎರಡೂ ಬಹುಗುರುತರವಾದ ಅಪರಾಧದ ಆಪಾದನೆಗಳು. ಅಪರಾಧಿ ಆ ಆಪಾದನೆಗಳು ನಿಜವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ಉಳಿದಿರುವುದು, ನಾವು ತೀರ್ಪು ಕೊಡುವುದೋಂದೇ. ಈ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಶಿಕ್ಷೆ ಮರಣದಂಡನೆ. ಅಲ್ಲವೇ ಧರ್ಮಾವತಾರರೇ?”

“ಆಹುದು ಪ್ರಭು”.

“ಆದರೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ ತೋರುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಈ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಹುದೇ?”

“ಆಹುದು ಪ್ರಭು”.

“ದಯೆ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ, ಕರುಣೆ ನ್ಯಾಯಪೀಠದ ಅಸ್ತಿಭಾರ, ಆದುದರಿಂದ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗುರುತರವಾದ ಅಪರಾಧಿಗಳು ನಡೆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಕರುಣೆ ತೋರುವುದು ಅಧರ್ಮವಾಗಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಅಪರಾಧಿ ಕರುಣೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಬಹುದು, ಸಭೆಯೂ ಅದನ್ನೆ ಬಯಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇಂದು ನಮ್ಮೆದುರು ನಿಂತಿರುವ ಅಪರಾಧಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಯಲ್ಲ, ವಿದೇಶೀಯನಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯದ ಶತ್ರುವಲ್ಲ-ರಾಜಕುಮಾರ; ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಔರಸಪುತ್ರರು; ಮುಂದೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆಪಾದನೆ, ಈ ಸಿಂಹಾಸನದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಹೂಡಿದ್ದು ರಾಜಕುಮಾರರು, ನಾವು ಯಾರನ್ನು

ಕಾಪಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಎಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿ ದ್ರೋಹ ಬಗ್ಗಿದಿದ್ದಾರೆ; ಆ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ನಿಷ್ಠ ಪ್ರಜೆಗಳ ಜೀವಹಾನಿಗೆ, ರಕ್ತಪಾತಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ತಮ್ಮ ದ್ರೋಹದಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾದ ಕಲಂಕವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ; ಎಂತಲೇ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಗುರುತರವಾದ ಅಪರಾಧ ಮತ್ತಷ್ಟು ಗುರುತರವಾಗಿದೆ. ಕರುಣೆಗಿರುವ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಕರಾಳ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯನ್ನು ಕೊಂದವನಿಗೂ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಮರಣದಂಡನೆ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜಕುಮಾರರು, ಒಬ್ಬರಲ್ಲ ಹಲವಾರು ಮಂದಿ, ನೂರಾರು ಜನ ನಿರಪರಾಧಿಗಳ ಕೊಲೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಧರ್ಮದೇವತೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ಧರ್ಮಾವತಾರರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ತೀರ್ಪು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ, ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಮರಣ. ಅಪರಾಧಿ ತನ್ನ ಹೇಯ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸದೆ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಇದಾವುದೂ ಈ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಗಲಾರದು. ಆದರೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಹೇಳುತ್ತದೆ-ಅಪರಾಧಿಗೆ ಮರಣದಂಡನೆಯಾಗಲಿ, ಧರ್ಮ ಗೆಲ್ಲಲಿ”.

ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿತು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿತ್ತ ತೀರ್ಪು. ಸಭೆಯು ಗರಬಡಿದಂತೆ ಸ್ತಬ್ಧವಾಯಿತು ಆ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೇಳಿ.

“ನ್ಯಾಯಪೀಠದ ತೀರ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಧರ್ಮಾವತಾರರಾಗಲಿ, ಸಭೆಯಾಗಲಿ, ಅಪರಾಧಿಯಾಗಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದೆಯೇ?”

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಉಸಿರೂ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಂತಿತ್ತು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಎದೆಬಡಿತವೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೇಳುವಷ್ಟು ಸದ್ದಡಗಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಕವಿದ ಭೀಕರ ಮೌನವನ್ನು ಮುರಿದು, ಮರಣ ದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ರಾಜಕುಮಾರನೇ ಮಾತನಾಡಿದ. ಆತನ ಧ್ವನಿ ಮರಣ ದಂಡನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಾಬರಿಯಾದಂತಿರಲಿಲ್ಲ, ಸ್ಥಿರವಾಗಿತ್ತು. ರುದ್ರಶಾಂತಿಯಿತ್ತು ಆತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ.

“ನ್ಯಾಯಪೀಠಕ್ಕೆ ವಂದನೆ, ಧರ್ಮಾವತಾರರಿಗೆ ವಂದನೆ. ಸಭೆಗೆ ನನ್ನ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ. ನ್ಯಾಯಪೀಠದ ತೀರ್ಪಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಯಾದ ನಾನು ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಬಹುದೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಭೆ ಕೊಂಚ ಕಳವಳಗೊಂಡಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ, ತೀರ್ಪು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಈ ತೀರ್ಪು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮಹದನುಗ್ರಹ! ರಾಜಪುತ್ರನಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಬಗ್ಗಿದೆ; ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲಿನ ಆಸೆಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆಯಲೆತ್ತಿಸಿದೆ. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಮಾತು ನಿಜ. ನನ್ನ ರಾಜ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ರಾಕ್ಷಸೀತ್ಯವಾಗಿ ನೂರಾರು ಜನರ ವಿನಾಕಾರಣ ರಕ್ತಪಾತವಾಯಿತು. ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವು ನನಗೆ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸದಿದ್ದರೆ, ಬದುಕಿರಬೇಕೆಂಬ ಭಯಂಕರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದರೆ, ಪಾಪದ ಅರಿವಾದ ನಾನು ಮುಖವೆತ್ತಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಬಾಳು ನರಕದುರಿಗಿಂತಲೂ ದುರ್ಭರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದು ಈ ಬೇಗೆ ತಪ್ಪಿದೆ. ಈ ಕರುಣೆಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯಪೀಠಕ್ಕೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ- ಕೆಟ್ಟ ಕನಸಿನಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡಿ. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಜಯವಾಗಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ರಾಜ್ಯ ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ!”

ರಾಜಕುಮಾರರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯವೂ ಕರಗಿ ಕಣ್ಣು ತೇವವಾಯಿತು. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಉರಿಹೊತ್ತಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಮರಣದಂಡನೆಯ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೆದರದೆ, ಅದನ್ನು ಅನುಗ್ರಹವೆಂದೊಪ್ಪಿದ ಮಗನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಸಾವಿನ ಇದಿರು ಸೋಲಲಿಲ್ಲ-ತಮ್ಮ ಮಗ! ತಮಗೆ ತಾವೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

“ಲಕ್ಷ್ಮಾ, ನಿನ್ನ ಮಗ ನರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆಪಡು ಲಕ್ಷ್ಮಾ’.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಜಬಿಜಿಯಾಗಿ, ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಜನ ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟು ಸರಿದರು. ಅವಗುಂಠನವತಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು, ಚಲಿಸುವ ಶಿಲಾವಿಗ್ರಹದಂತೆ, ಧೀರ ಗಂಭೀರ ಗತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಬಂದು, ನ್ಯಾಯಪೀಠಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ—
“ರಾಜ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೀಗೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಸಭೆಗೆ ಬರಬಾರದು. ಆದರೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ನನ್ನ ಅವಿನಯವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ನನ್ನ ಮನವಿಯನ್ನು ಲಾಲಿಸಬೇಕು” ಎಂದಳು.

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆಕೆ ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯದು. ಆದರೂ ಆಕೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಏಕೋ ಅವರ ಎದೆ ತುಂಬಿಬಂತು.

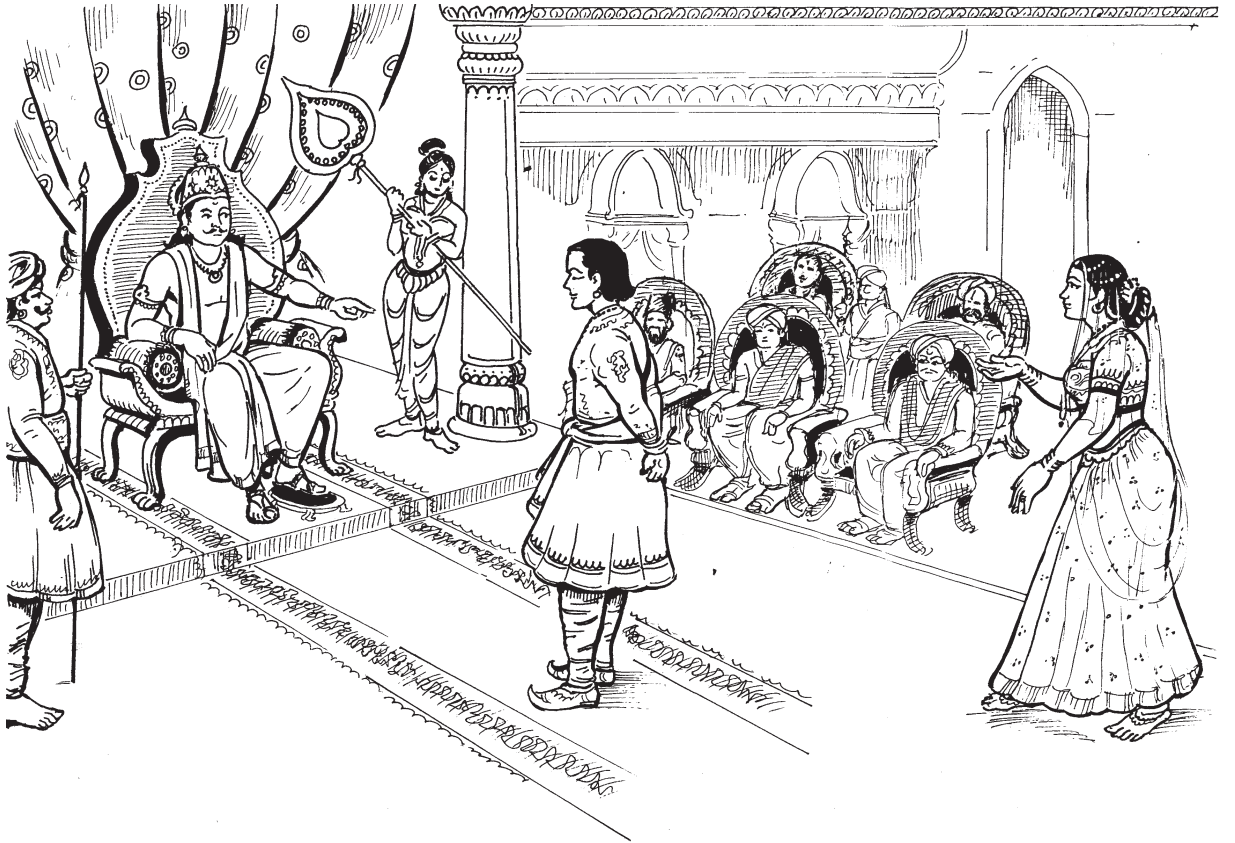
“ನೀನಾರು ತಾಯಿ, ನಿನಗೆ ನ್ಯಾಯಪೀಠದಿಂದ ಏನಾಗಬೇಕು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

“ಪ್ರಭು, ನಾನು ಚೇದಿಯ ರಾಜಕುಮಾರಿ. ಮರಣದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ಅಪರಾಧಿಗಳ ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀ, ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಬೇಡಿ ತಮ್ಮಿದಿರು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕು”.

ಆಕೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಯಿತು. ಇದರಿಗೆ ನಿಂತಿರುವವಳು ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲ; ತಮ್ಮ ಸೊಸೆ; ಮಗನ ಮಡದಿ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೇ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವೇ?

“ನೀನಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಾತು ನಿಜವೇ ರಾಜಕುಮಾರಿ?”

“ನಾನು ಅಪರಾಧಿಯ ಪತ್ನಿ ಆದರೂ ಸುಳ್ಳಾಡಿ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ ಪ್ರಭು. ರಾಜಕುಮಾರರನ್ನೇ ಕೇಳಬಹುದು, ಬಂಕರಸರೂ ಬಲ್ಲರು”.

“ಆಕೆಯಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಾತು ನಿಜ” ಎಂದರು ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಹೊತ್ತು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಬಂಕರಸು.

“ನಮಗೇಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ?”

“ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಭುಗಳು ಯಾವ ಮಾತಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ”.

“ಆಯಿತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನದೇನು ಬೇಡಿಕೆ ತಾಯಿ?”

“ಪ್ರಭುಗಳು ಧರ್ಮಾವತಾರರು. ಅಪರಾಧಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿರುವಿರಿ. ತಮ್ಮ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಎದುರಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ನನಗೆ ಭಯಂಕರ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ. ಅಷ್ಟನ್ನು ಬೇಡಲೆಂದು ಬಂದೆ”.

“ನಿನಗೆ ..... ನಾವು... ಶಿಕ್ಷೆ..... ಭಯಂಕರ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ?”-ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಕೇಳಿದರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು.

“ಆಹುದು ಪ್ರಭು. ವೈಧವ್ಯದ ಭಯಂಕರ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದೀರಿ”.

“ಆದರೆ ಅಪರಾಧಿಗೆ ದಂಡನೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ರಾಜಕುಮಾರಿ”.

“ದಂಡನೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಬೇಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅವರ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ, ಅವರು ಬಂಡಾಯಗಾರರೆಂದು ಅರಿತೂ, ಅವರನ್ನು ವಿವಾಹವಾದುದರಿಂದ ಅವರ ಅಪರಾಧದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಪಾಲು ನನ್ನದು, ಆದುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಪೀಠದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೇಡುವುದಿಷ್ಟೆ; ಯಾವ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮರಣದಂಡನೆ ವಿಧಿಸಿದಿರೋ ಅದೇ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೂ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಕೃಪೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾತು ಅತಿಯಾಗಿ ಆಡಿದೆ, ಕ್ಷಮಿಸಿ. ವೈಧವ್ಯದ ಭೀತಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ, ಶಿಕ್ಷೆಯ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿ”.

ರಾಜಕುಮಾರಿ, ಸಿಂಹಾಸನದ ಇದಿರು ಬಾಗಿ ಬೇಡಿದಳು. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಎರಡು ಗಳಿಗೆ ಮಾತನಾಡದೆ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಅಂಥ ಸತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮಗನ ಬಾಳು ಧನ್ಯ ಎನಿಸಿತು. ‘ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ಸೊಸೆ’ ಎಂದು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಆದರೂ ಆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲೇ ಹುದುಗಿಸಿ ಮನಸಿನ ವಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಂಚವೂ ತೋರದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು-

“ನೀನಾಡುವುದು ಕುಲಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸಹಜವಾದ ಮಾತು ರಾಜಕುಮಾರಿ. ಧನ್ಯೆ ನೀನು. ಆದರೆ ಅಪರಾಧಿಯಾದ ಪತಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೇ ಸತಿಗೂ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲು ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದಾದರೂ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕ್ಷಮಿಸು ತಾಯಿ-ಧರ್ಮಾವತಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಪೀಠದ ತೀರ್ಪು ಸಮ್ಮತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ಯಬಹುದು. ನಾಳೆ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಮೊದಲು ತೀರ್ಪು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲಿ” ಎಂದರು.

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಬುಡ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬಾಳೆಯಂತೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳಿದಳು. ಅದನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ರಾಜಕುಮಾರ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ ಹುದುಗಿಸಿದ.

“ಪ್ರಭೂ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಬದಲು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಪೀಠದಿಂದ ಸಿಡಿದೆದ್ದು ಹೇಳಿದರು ಬಂಕರಸರು. ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಕಾದಿದ್ದಂತೆ ಸಭೆಗೆ ಸಭೆಯೇ “ಕ್ಷಮೆ.....

ಕ್ಷಮಾದಾನ ನೀಡಿ”.....

“ಬಂಕರಸರು ಅಪರಾಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಔದಾರ್ಯ, ಕರುಣೆ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದುದು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬರ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿ ತೃಪ್ತರಾಗುವ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ನೀತಿಯ ಅಸ್ತಿಭಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಶುದ್ಧ ರಕ್ತದಾಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬಂಕರಸರು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಜೆಗಳೂ ರಾಜಕುಮಾರನ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಬರಬಾರದೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ” ಎಂದರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು, ತಮ್ಮದೆಯಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಭಯಂಕರ ಒಳತೋಟಿಯನ್ನು, ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಗೊಡದೆ.

“ಸದ್ದು” ಎಂದು ಕಾವಲುಗಾರರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಗಿ ಸದ್ದಡಗಿಸಿದರು. ಸಭೆಯ ಗದ್ದಲ ಕೊಂಚ ಶಾಂತವಾದ ಮೇಲೆ ಅದುವರೆಗೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಗುಣಭದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಹೇಳಿದರು—

“ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ನ್ಯಾಯಪೀಠದಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ಪು ಧರ್ಮಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸರಿ ಎಂದು ನಾವೂ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಕೋಟಿ ರಾಜಕುಮಾರರಿಗೆ ಕ್ಷಮೆದೋರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು, ರಕ್ಷೆ-ಶಿಕ್ಷೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಪ್ರಜೆಗಳದೇ ಪರಮಾಧಿಕಾರ. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಸಾಧನ ಮಾತ್ರ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಜಕುಮಾರರಿಗೆ ಕ್ಷಮೆ ನೀಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಪ್ರಜೆಗಳ ಇಚ್ಛೆಯಾದರೆ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಅದನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು”.

ಗುಣಭದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಭೆ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಲ್ಲಿ ಚೀರಿತು— “ರಾಜಕುಮಾರರಿಗೆ ಕ್ಷಮಾದಾನ ನೀಡಿ”.

ಮತ್ತೆ ಗದ್ದಲವಡಗಿದ ಮೇಲೆ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಹೇಳಿದರು—

“ಆಚಾರ್ಯರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಂತೆ ನಾವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಯಭಾರಿಗಳು. ಕ್ಷಮಾದಾನವೇ ಅವರಿಚ್ಛೆಯಾದಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗಲಿ”.

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಭೆ ಜಯಧ್ವನಿ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಕಾವಲವರು ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಸಂಕಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಹೇಳಿದರು—

“ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಇಂದು ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಈ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವಂತೆ ಬದುಕಲೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಇಂದು ನಮಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿತ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ರಾಜಕುಮಾರರು ಬದುಕಲಿ. ಪ್ರಜಾಕೋಟಿಯ ಪ್ರೇಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಿ”

ಬಂಧಮುಕ್ತನಾದ ರಾಜಕುಮಾರ ಸಭೆಗೆ ವಂದಿಸಿ—

“ಇಂದಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಮೀಸಲು” ಎಂದ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಿತು. ಆ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಬಂಧಮುಕ್ತನಾದ ಪತಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಪೀಠದಿಂದಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು, ರಾಜಕುಮಾರನೂ ತಂದೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ.

“ಅಪ್ಪಾಜಿ, ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದ್ದೀರಾ?” ಎಂದು ಬೇಡಿದ. ಕಂಬನಿಯಿಂದ ಅವರ ಕಾಲು ತೊಳೆದ.

“ಕೃಷ್ಣಾ...” ಎಂದು ಏನೋ ಹೇಳಹೋದರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು. ಆದರೆ ಮಾತನಾಡಲಾಗದೆ ಅವರ ಗಂಟಲು ಬಿಗಿದು ಬಂದಿತು. ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಸೊಸೆಯ ತೋಳು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ, ಮೃದುವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು-

“ನಿನ್ನ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಭಾಗ್ಯ ದೊಡ್ಡದು ತಾಯಿ. ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಬಾ ಮಗೂ. ನಿನಗೆ ಆರಮನೆ ಕಾದಿದೆ”.

ಮಗ, ಸೊಸೆಯರ ನಡುವೆ ನಿಂತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಸಭೆ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಿತು.

“ಉಫೇ ಉಫೇ.. ಅಮೋಘವರ್ಷ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಉಫೇ..... ರಾಜಕುಮಾರ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಭು ಉಫೇ ಉಫೇ....”

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಕಿವಿ ಆ ಜಯಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮಧುವನ್ನು ಹೀರುವ ದುಂಬಿಯಂತೆ ಹೀರಿತು. ಆದರೆ ಕಂಬನಿದುಂಬಿ ಮಂಜಾದ ಕಣ್ಣಿಗಾವುದೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಗತಿಸಿದ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ನೆನಸುತ್ತಿತ್ತು.

- ತ.ರಾ. ಸುಬ್ಬರಾವ್

ತ.ರಾ. ಸುಬ್ಬರಾವ್

ತಳುಕಿನ ರಾಮರಾಯ ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಅವರು ೧೯೨೦ರ ಎಪ್ರಿಲ್ ೨೧ರಂದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಮಲೆಬೆನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ತಂದೆ ತಳುಕಿನ ರಾಮಸ್ವಾಮಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಸೀತಮ್ಮ. ಅನಕೃ ಇವರಸಾಹಿತ್ಯಗುರು. ರೂಪಸಿ, ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗಿತು, ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆಯ ನಂದನದಲ್ಲಿ-ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳಾಗಿವೆ. ರಕ್ತತರ್ಪಣ, ಮಸಣದ ಹೂವು, ಜೀತದ ಜೀವ, ಚಂದನದ ಗೊಂಬೆ, ನಾಗರ ಹಾವು, ಬೆಂಕಿಯ ಬಲೆ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೂ ನೃಪತುಂಗ, ಕಂಬನಿಯ ಕುಯಿಲು, ರಕ್ತರಾತ್ರಿ, ದುರ್ಗಾಸ್ತಮಾನ, ತಿರುಗುಬಾಣ, ಹಂಸಗೀತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ 'ದುರ್ಗಾಸ್ತಮಾನ' ಕೃತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ವಿಶೇಷ ಪುರಸ್ಕಾರ ಲಭಿಸಿದೆ. ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಇವರಿಗೆ ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ ದೊರಕಿದೆ. ಈ ಭಾಗವನ್ನು ತ.ರಾ.ಸು ಅವರ ನೃಪತುಂಗ ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ❑ ದೊರೆ ನೀಡಿದ ತೀರ್ಪು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆಯೇ? ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.
- ❑ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಭಾಷಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿರಿ.
- ❑ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ಚಕ್ರವರ್ತಿ'ಯ ಪಾತ್ರಚಿತ್ರಣ ಮಾಡಿ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರಿ.
- ❑ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾದರಿಯಂತೆ 'ತೀರ್ಪು' ಪಾಠಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮಿಶ್ರವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಸರಳ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ: ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಆಕೆ ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಏಕೋ ಅವರ ಎದೆ ತುಂಬಿತು.

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಆಕೆ ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಏಕೋ ಅವರ ಎದೆ ತುಂಬಿತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಸಿಂಪಿಗನನ್ನು ಅವನ ಕೆಲಸದ ಸಹಾಯಕ ಕೇಳಿದ:

“ಯಜಮಾನರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ
ಏನು ಹಾಗೆಂದರೆ?”

ಹೊಲಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಗಿದಾಡುವ ಕರುವೆ?

ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಲು

ಮೇಲೆ ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯೆ?

ಸಿಕ್ಕು ಹಾಕುತ್ತ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೋಡುವ ರೈಲು ಗಾಡಿಯೆ?

ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾದಿ ಹೋಕರು ಬಯಸುವ ಬೀದಿ ದೀಪವೆ?

ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿಡ್ಡೆಯೆ?

ಅಥವಾ ಉದ್ದಾನುದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ನಿರಂತರ ತಿರುಗುವ ರಾಟಿಯಿಂದ

ನಿರ್ದಯ ಸೂಜಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆಯೆ?”

ಸಿಂಪಿಗ ಉತ್ತರಿಸಿದ:

“ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಸಿದವರಿಗೆ ಅನ್ನ
ಬಾಯಾರಿದವರಿಗೆ ನೀರು
ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡವನಿಗೆ ಅಂಗಿ
ಹಾಸಿಗೆ ದಣಿದವನಿಗೆ”

“ಅದು ಕವಿಗೆ ಶಬ್ದ, ಬೇಟೆಗಾರನಿಗೆ ಬಾಣ,
ಒಬ್ಬುಟಿಯಾದವನಿಗೆ ಸಂಘ-ಸಮಾಜ,
ಬೆದರಿ ಬೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ,
ಷಂಡನಿಗೆ ಸಾವು,
ಮದುವೆಯಾದವನಿಗೆ ಕುಟುಂಬವನ್ನು
ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವ ಮಗ
ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ”

ಅರಿವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಜ್ಞಾನ, ಜಾಣನಿಗೆ ಕ್ರಿಯೆ
 ಕ್ರಿಯಾಜೀವಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ,
 ಹುತಾತ್ಮನಿಗೆ ಅವನ ಪ್ರಾಣ
 ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಆದರೆ ಹೊಲಿಗೆಯ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟವನು
 ತನ್ನ ಕನಸು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.
 ಹೊಲಿಯುವ ಸೂಜಿಯ ಹೊಳೆಯುವ
 ಮೊನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
 ಅದು ಬಿತ್ತಿದವನ ಸುಗ್ಗಿಯ ಧಾನ್ಯ
 ಬೆವರು ಹರಿಸಿದವನಿಗೆ ರೊಟ್ಟಿ
 ಹೊಲಿದವನಿಗೆ ತಯಾರಾದ ಅಂಗಿ

ನಂತರ ಯಜಮಾನ ತನ್ನ ಹೊಲಿಗೆಯ ಯಂತ್ರವನ್ನು
 ಪುನಃ ಸುರು ಮಾಡಿದ
 ತನ್ನ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡ ಶಿಷ್ಯ
 ಸೂಜಿಯಲ್ಲಿ ದಾರ ಪೋಣಿಸತೊಡಗಿದ.

— ಬಾಲಚಂದ್ರನ್ ಚುಳ್ಳಿಕ್ಕಾಡ್

ಬಾಲಚಂದ್ರನ್ ಚುಳ್ಳಿಕ್ಕಾಡ್

ಮಲೆಯಾಳದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯಾದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ್ ಚುಳ್ಳಿಕ್ಕಾಡ್ ೧೯೫೭ರಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಪರವೂರು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಎನಾರ್ಕುಳಂ ಮಹಾರಾಜಾಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದರು. ಇವರು ಸಿನಿಮಾ, ಕಿರುತೆರೆ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪದಿನೆಂಟ್ ಕವಿತೆಗಳೂ, ಅಮವಾಸಿ, ಗಸಲ್, ಮಾನಸಾಂತರಂ, ಡ್ರಾಕುಳ ಮೊದಲಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಚಿದಂಬರ ಸ್ಮರಣಂ ಎಂಬ ಗದ್ಯಕೃತಿಯನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡ, ಬಂಗಾಳಿ, ಮರಾಠಿ, ಅಸ್ಸಾಮಿ, ಪಂಜಾಬಿ, ತಮಿಳು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಸ್ಪಾನಿಷ್, ಸ್ವಿಡಿಷ್ ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಇವರ ಕವನಗಳು ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡಿವೆ. ಇವರ 'ಗಸಲ್' ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂಬ ಕವನವನ್ನು ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿಯವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ'ವೆಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕವನದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ' ಕವನದ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆಯಿರಿ.
- 'ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಗತ್ಯ' ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕರಪತ್ರ ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- 'ನನ್ನದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಒಂದು ಲಿಖಿತ ಭಾಷಣ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

***

ಪದಕೋಶ

ಅ	ಉ
ಅಗಾಧ - ಅತ್ಯಧಿಕ	ಉಘೇ - ಭಲೇ
ಅಜ - ಆಡು, ಬ್ರಹ್ಮ	ಉಸ್ತುವಾರಿ - ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ
ಅಜರಾಮರ - ಶಾಶ್ವತ, ಮುಪ್ಪು ಸಾವು ಇಲ್ಲದ	ಎ
ಅಟ್ಟಣಿಗೆ - ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಾವಲಿನ ಗುಡಿಸಲು	ಎಕಾನಮಿ - ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ
ಅಧೀಕ್ಷಣೆ - ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ	ಎಡವಟ್ಟು - ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿದುದು, ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು
ಅನುನಯ - ಪ್ರೀತಿ	ಒ
ಅನುಸಂಧಾನ - ಪರಿಶೀಲನೆ, ಅಧ್ಯಯನ, ವಿಮರ್ಶೆ	ಒಡಪು - ಸಮಸ್ಯೆ, ಒಗಟು, ಒಡೆದಿರುವಿಕೆ
ಅನೂಚಾನ - ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದುದು	ಒಳತೋಟಿ - ಮನಸ್ಸಿನ ಹೊಯ್ದಾಟ
ಅಪಧ್ಯ - ಹಿತವಲ್ಲದ್ದು	ಓಜ - ಗುರು, ಶಿಲ್ಪಿ
ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ - ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯ	ಔ
ಅಪ್ರತಿಮ - ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ	ಔರಸ ಪುತ್ರ - ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ
ಅಬಾಧಿತ - ತಡೆಯಿಲ್ಲದ	ಕ
ಅಭಿಧಾನ - ಹೆಸರು	ಕಂಡರಿಸು - ಕೊರೆಯು, ಚಿತ್ರಿಸು
ಅಭಿಮತ - ಅಭಿಪ್ರಾಯ	ಕಣಸು - ಕನಸು, ನೋಟ
ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ - ಹೇಳಿಕೆ	ಕಪಾಳ - ಕೆನ್ನೆ
ಅವಗುಂಠನ - ಮುಖಪರದೆ, ಮುಸುಕು	ಕರಾಳ - ಕ್ರೂರ
ಅಲಗು - ಕತ್ತಿ, ಕತ್ತಿಯ ಬಾಯಿ	ಕುಲಸ್ತ್ರೀ - ಕುಲೀನೆ, ಗರತಿ
ಅಸ್ತಿಭಾರ - ತಳಹದಿ	ಕವಡು - ಮೋಸ, ವಂಚನೆ, ಭ್ರಾಂತಿ
ಆ	ಕಸಾಯಿಖಾನೆ - ಕಟುಕರ ಅಂಗಡಿ
ಆಪಾದನೆ - ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸುವಿಕೆ	ಕಳವಳ - ಮರುಕ
ಆಭಾರಿ - ಋಣಿ	ಕುಂಟೆ - ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಳ
ಆರ್ತನಾದ - ಮೊರೆ	ಕುಗ್ರಾಮ - ದುರ್ಭಿಕ್ಷದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿ
ಆರ್ದ್ರ - ಒದ್ದೆಯಾದ	ಕೂಜನ - ಹಕ್ಕಿಗಳ ಧ್ವನಿ
ಆರ್ದ್ರದೃಷ್ಟಿ - ದೈನ್ಯತೆಯ ನೋಟ	

ಕೊನರು	- ಚಿಗುರು
ಕೋವಿದ	- ಜಾಣ, ನಿಪುಣ, ವಿದ್ವಾಂಸ
	ಖ
ಖಬರಸ್ಥಾನ	- ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಶವಶಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ (ಸ್ಮಶಾನ)
ಖೇದ	- ದುಃಖ
	ಗ
ಗಜ	- ಆನೆ
ಗರ	- ದೆವ್ವ
ಗರತಿ	- ಗೃಹಿಣಿ, ಪತಿವ್ರತೆ
ಗವಾಕ್ಷಿ	- ವಾತಾಯನ, ಕಿಂಡಿ
ಗಾಸಿ	- ತೊಂದರೆ, ಹಿಂಸೆ
ಗಿಲಾವು	- ಗೋಡೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಲೇಪನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಿಶ್ರಣ
ಗುಮ್ಮಟ	- ಅರ್ಧಗೋಲಾಕಾರದ ಗೋಪುರ
ಗುರುತರ	- ಮುಖ್ಯ, ಪ್ರಮುಖ
ಗೊಣಗು	- ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು, ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡು
	ಚ
ಚಕಿತಚಿತ್ತ	- ಚಿಂತಲ ಮನಸ್ಸು
ಚಹರೆ	- ಚರ್ಯೆ, ಲಕ್ಷಣ
ಚಿರಸ್ಥಾಯಿ	- ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ
ಚೀರು	- ಅರಚು, ಕಿರುಚು
ಚೌಕಾಸಿ	- ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚರ್ಚೆ

	ಛ
ಛತ್ರ	- ಮದುವೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಜಾಗ, ವಸತಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡ
ಛಾವಣಿ	- ಮಾಡು
	ಜ
ಜಂಗಲಿ	- ಕಾಡು
ಜಂಬೋ	- ಬೃಹತ್
	ತ
ತರಾತುರಿ	- ಅವಸರ
	ದ
ದಬಾದುಬಿ	- ಅವಸರ
ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಗು	- ದಿಕ್ಕುತೋಚದಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು
ದಿವಾಳಿ	- ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ನಿರ್ಗತಿಕನಾಗುವಿಕೆ
ದುರ್ಭರ	- ಅತಿಭಾರ, ಸಹಿಸಲಾಗದ
ದೇಖರೇಖಿ	- ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ
ದೈತ್ಯ	- ದಾನವ, ರಾಕ್ಷಸ
	ಧ
ಧರ್ಮಾಗಾರ	- ಧರ್ಮಮಂದಿರ
ಧಿಮಾಕು	- ಸೊಕ್ಕು, ಗರ್ವ, ಬೆಡಗು
	ನ
ನಾಗೊಂದಿಗೆ	- ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಇಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿರುವ ಮರದ ಹಲಗೆ
ನಿಕೇತನ	- ಮನೆ

ನಿಶ್ಯಂಕ	- ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದ
ನಿರ್ಘೋಷ	- ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದ ಪ
ಪಚ್ಚೆ	- ಹಸಿರು
ಪಡಸಾಲೆ	- ಚಾವಡಿ
ಪುನರ್ಜಾತ	- ಮರುಹುಟ್ಟು ಪಡೆದ
ಪೊಪ್ಪು ರಸಪಾಕ	- ರುಚಿಕರವಾದ ಅಡುಗೆ
ಪೋರ	- ಹುಡುಗ
ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ	- ಎತ್ತರದ ಪೀಠಭೂಮಿ
ಪ್ರಾಸಾದ	- ಉಪ್ಪರಿಗೆ
ಪ್ರೇಯಸು	- ಸುಖ, ಕ್ಷೇಮ
	ಬ
ಬಂಡಾಯ	- ದಂಗೆ
ಬಡಿವಾರ	- ಒಣ ಜಂಬ, ಬಡಾಯಿ
ಬವಣೆ	- ಕಷ್ಟ, ತೊಂದರೆ
ಬವಳಿ	- ತಲೆತಿರುಗುವಿಕೆ, ಜ್ಞಾನ ತಪ್ಪುವಿಕೆ
ಬಳುವಳಿ	- ಮದುಮಗಳಿಗೆ ತವರಿನಿಂದ ಕೊಡುವ ಉಡುಗೊರೆ, ಉಡುಗೊರೆ
ಬಾದರಾಯಣ	- ವೇದವ್ಯಾಸ ಮುನಿ (ಬದರೀ ವನದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮ ನಿರ್ಮಿಸಿ ತಪ್ಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದವ)
ಬಾಲ್ಯನಿ	- ಕಟ್ಟಡದ ಗೋಡೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದ ಭಾಗ
ಬಿತ್ತರ	- ವಿಸ್ತಾರ, ನಿರೂಪಣೆ
ಬೂಮ್	- ಬೆಲೆ ಏರು, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ	- ವಿಶ್ವ, ಜಗತ್ತು

	ಭ
ಭಾಂಡ	- ಪಾತ್ರೆ
ಭೋಗ್ಯ	- ಅಡಮಾನ, ಅಡವು
	ಮ
ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧ	- ಪರವಶ
ಮಂಜು	- ಮಬ್ಬು, ಹಿಮ
ಮಚ್ಚರ	- ಮತ್ತರ (ಸಂ), ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು, ಅಸೂಯೆ
ಮಣಿತ	- ಬಾಗುವಿಕೆ
ಮಧು	- ಜೇನು
ಮಹಡಿ	- ಉಪ್ಪರಿಗೆ
ಮಹಿಮಾಪುರುಷ	- ಮಹಾಪುರುಷ
ಮಾರ್ದವತೆ	- ಕೋಮಲತೆ
ಮಾಲಿ	- ತೋಟದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ
ಮಿಥ್ಯಾಲೋಕ	- ಸುಳ್ಳುಲೋಕ
ಮೀಹ	- ಸ್ನಾನ
ಮುಜುಗರ	- ಸಂಕೋಚ
ಮುದ	- ಸಂತೋಷ
ಮುಸುರೆ	- ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಿದ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಕೊಳೆ
ಮೂರಾಬಟ್ಟೆ	- ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಾಳು, ನಾಶ
	ಯ
ಯೋಗಿ	- ಯತಿ
	ರ
ರಸಗುಲ್ಲ	- ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ
ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್	- ಭೂ ವ್ಯವಹಾರ
ರಿಂಗಣಿಸು	- ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಾ ಕುಣಿ
ರೂವಾರಿ	- ಶಿಲ್ಪಿ

ರೂಪ	- ರೂಪ		
ರೇಗಿಸು	- ಕೆರಳಿಸು	ಸನ್ನಾಹ	- ಸಿದ್ಧತೆ
		ಸಮರಸ	- ಹೊಂದಾಣಿಕೆ
		ಸಿಂಪಿಗ	- ದರ್ಜೆ
		ಸಿಲ್ಲಿ	- ತಿಳಿಗೇಡಿ, ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ
ಲಗೇಜು	- ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮು	ಸೃಜನಶೀಲ	- ಸ್ವತಃ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುಣ
ಲಹರಿ	- ಅಲೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಒಲವು, ಗುಂಗು	ಸೌಧ	- ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮನೆ
		ಸ್ತಬ್ಧ	- ನಿಶ್ಚಲ
		ಸ್ಥಪತಿ	- ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪಿ
ವರಾಹ	- ಹಂದಿ	ಸ್ಥಾಪತ್ಯ	- ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ ವಿದ್ಯೆ
ವಿಲ್ಲಾ	- ಮಹಲು, ಬಂಗಲೆ	ಸ್ಲಮ್	- ಕೊಳೆಗೇರಿ
ವಿಷಾದ	- ವ್ಯಥೆ, ಬೇಸರ	ಸ್ವತ್ವ	- ತನಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತನ್ನತನ
		ಸ್ವೈರತೆ	- ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವ
			ಪ್ರವೃತ್ತಿ
ಶಿಥಿಲ	- ಹಾಳಾದ		
ಶ್ಯಾಮಲ	- ಅಚ್ಚ ಹಸುರು, ಕಡುನೀಲ	ಹಜಾರ	- ನಡುಮನೆ
	ವರ್ಣ, ಕಪ್ಪು	ಹರವು	- ವ್ಯಾಪ್ತಿ
ಶ್ರೇಯ	- ಶುಭ, ಮಂಗಳಕರವಾದ,	ಹುಂಬ	- ದಡ್ಡ
	ಏಳಿಗೆ	ಹೃದಯಂಗಮ	- ಹೃದಯ ಸ್ಪರ್ಶಿ
		ಹೆಪ್ಪಳಿಕೆ	- ಗಾರೆಯ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡು
		ಹೆಮ್ಮೋರಿ	- ದೊಡ್ಡ ಚರಂಡಿ
ಷಹರು	- ಪಟ್ಟಣ	ಹೇಯ ಕೃತ್ಯ	- ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ